

BIBLIOTEKA KRAKÓW

IX 2025 | NR 9 (94)
ISSN 2544-445X

INFORMATOR CZYTELNICZO-KULTURALNY

**Kryminalne Karkonosze
okiem Sławka Gortycha**

s. 3-5

**Azymut na najlepszą
literaturę**

s. 6

Krzepcież sie!

s. 8

Na okładce: Sceneria powieści kryminalnej,
fot. Anna Grychowska

Redaktor naczelna: Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Z-ca redaktor naczelnej: Paulina Knapik-Lizak

Redakcja: Agnieszka Bisikiewicz, Jan Brodowski,
Paweł Czachor, Artur Czesak, Joanna Gruszka,
Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska,
Anna Jędrzejowska, Małgorzata Koźma,
Radosław Kurzeja, Greta Lemanaitė,
Janusz M. Paluch, Anna Piechota,
Tomasz Radochoński, Agnieszka Sabak,
Ewa Strach, Anna Szczerbowska,
Piotr Wasilewski, Barbara Zajączkowska

Fotografia we wstępie: Radosław Kurzeja

Opracowanie redakcyjne, korekta:
Agnieszka Sabak, Anna Piechota

Wydawca:

**Biblioteka
Kraków**

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
31-154 Kraków

Kontakt:

Sekretariat: tel. 12 61 89 100

(czynny w godz. 8:00–15:30)

E-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Projekt graficzny: Anna Sowińska

Skład i przygotowanie do druku: Pracownia Słowa

Nakład 2200 egz.

ODWIEDŹ NAS NA:

biblioteka.krakow.pl
krakowczyta.pl

facebook.com/BibliotekaKrakow
instagram.com/biblioteka.krakow

#bibliotekakraków #biblioteka
#informatorczytelniczokulturalny
#krzepciezsie #piknikzytliwosci
#czytambolubie #krakowczyta
#literatura #idodobiblioteki

Izabela Ronkiewicz-Brągiel
Redaktor naczelna

Bawić, uczyć, krzepić

Że co? Że to za poważnie na bibliotekę? Że bibliotekarz to ma książki wypożyczać, a nie zabawy sobie urządzać?

A my się z Wami bawimy tak fantastycznie już przez kolejne wakacje, że postanowiliśmy nie odpuszczać, a nawet dorzucić coś nieco do tej zabawy. Po raz pierwszy tak wnikliwie zainteresujemy się gwarą małopolską, wokół której proponujemy szereg działań oraz konkurs dla uczniów szkół z Małopolski. A wszystko to pod hasłem „Krzepcież sie!”. Zobaczycie, ile się przy tym wszyscy nauczymy.

Wrzesień w Krakowie oznacza przygotowania do ważnego i wyjątkowego wydarzenia: KRAJM, Krakowskiego Festiwalu Kryminału, który odbędzie się 4 października w Nowohuckim Centrum Kultury. Z tej okazji niniejszy numer poświęcamy kryminałom. A otwiera go Sławek Gortych, który w rozmowie z Agnieszką Staniszewską-Mól zdradza, czego sam się najbardziej boi. Wrzesień i następne miesiące w Bibliotece Kraków to oczywiście pasmo spotkań ze znakomitymi pisarzami i twórcami kultury, na które zapraszamy. Nie dałoby się ich zorganizować bez Was, Drodzy Czytelnicy, i Waszych projektów oraz głosów oddanych w Budżecie Obywatelskim.

Nie bylibyśmy sobą, gdybyśmy nie zaprosili na jedno z najważniejszych czytań – to Narodowe. 6 września w ogrodzie Biblioteki Głównej będzie dużo zaskoczeń i niespodzianek. Nie pod lipą wprawdzie, tylko pod sosną wejmutką, jedni będą czytać, inni słuchać, a jeszcze inni... śpiewać.

Przybywajcie!

Trzeba umieć się bać

Rozmowa ze Sławkiem Gortychem

Autor nagradzanej bestsellerowej kryminalnej serii, którą pokochały ogromne rzesze czytelników. 4 października o godz. 10.30 będzie gościł w Krakowie na I edycji Festiwalu Kryminału w Nowohuckim Centrum Kultury. 7 października o godz. 18.00 spotka się też z naszymi czytelnikami w Filii 47 na os. Dywizjonu 303. To właśnie jedna z jego książek wygrała w plebiscycie bibliotekarzy Biblioteki Kraków na książkę czytaną podczas tegorocznej edycji Narodowego Czytania.

A.S.-M.: W bibliotekach uwielbiamy Pana książki także dlatego, że bardzo dużo w nich... bibliotekarzy i bibliotek. Od zawsze lubił Pan biblioteki?

S.G.: Szczerze przyznam, że nie. W podstawówce miałem tak niemiłą panią bibliotekarkę, że aż się jej bałem. W efekcie później biblioteki już zawsze z góry budziły mój lęk. Gdy w dorosłym życiu zacząłem w nich bywać, zdziwiłem się, że to takie wspaniałe miejsca.

Mówimy o wizytach z okazji spotkań autor-skich?

A nawet wcześniej, bo gdy pracowałem nad blogiem i pierwszą książką, to tam szukałem materiałów, których nie mogłem zdobyć nigdzie indziej. Pomocą służyła mi Książnica Karkonoska w Jeleniej Górze i Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, która od roku 1945 gromadzi regionalne gazety – fenomenalne świadectwo realiów czasów powojennych.

Biblioteki i ich pracownicy są też bohaterami w powieściach, bo czasem taką deklarację składa Pan podczas spotkań. Na przykład w drugim tomie kuzynka kucharki ze schroniska „Odrodzenie” okazuje się być bibliotekarką z Wiązowie.

To było jedno z moich pierwszych spotkań z czytelnikami i wtedy pierwszy raz publiczność zgłosiła taki pomysł. A że spotkanie w Wiązowie było fantastyczne, zgodziłem się. Potem zdarzyło się to jeszcze kilka razy.

Jedna z naszych koleżanek, Joasia Gruszka, właśnie podróżowała w Karkonoszach

śladami Pana powieści. No ale powiązać z akcją w Karkonoszach bibliotekarkę z Krakowa może być trudno, więc zrezygnuję z sugestii, rozumiejąc, że znacznie łatwiej było zrealizować obietnice dane na przykład w Kowarach i Szczawnie-Zdroju.

Teraz jest to coraz trudniejsze, bo coraz więcej bibliotek liczy na jakąś wzmiankę.

Nadmienił Pan kiedyś, że Pana siostra Jowita na początku serii rysowała portrety bohaterów. Robi to również przy kolejnych tomach?

Nie jest w stanie rysować wszystkich bohaterów, bo jest ich za dużo, ale czasem coś ją szczególnie zaintryguje, jak na przykład Marszałkowa przy pracy w kuchni albo

scena, w której we śnie do przerażonej Justyny Skały przychodzi nazista. Wtedy rysuje.

Takie rysunki byłyby może dobrym pomysłem na aukcję WOŚP? Zresztą Pana pomysły na aukcję są zawsze świetne, szczególnie pamiętam ten, w którym licytujący mogli wygrać prawo do nadania imienia bohaterowi książki. A co będzie tym razem?

Najprawdopodobniej powtórzę pomysł z poprzedniej edycji, gdy wystawiłem matrycę drukarską pierwszych szesnastu stron najnowszej wówczas powieści. Oczywiście podpisuję ją i oprawiam w ramę. Rysunki siostry są pamiątką rodzinną i z nami zostaną. ▶

Ulubione schronisko Sławka Gortycha – Odrodzenie. To „które przetrwało”. Fot. J. Gruszka

► **Pierwszy tom dedykuje Pan babci – za to, „że historia ziem, na których przyszło nam żyć, jest bardzo ciekawa”.** Dziś mamy wysyp tekstów odkrywających losy, często dramatyczne, ludności cywilnej na ziemiach sprytnie i przekłamująco zwanych w PRL-u odzyskanymi. Historia Pana babci, Julii Świcy, pojawia się też w Pana najnowszej książce. Do tego możemy dorzucić *Odrzanie* i *Kajs* Zbigniewa Rokity, *Kaszëbë* Tomasza Słomczyńskiego, fabularną opowieść *Toń* Ishbel Szatrawskiej i wiele innych. Ale to wszystko wiemy dziś, wtedy to było tabu. Co Panu w dzieciństwie i młodości opowiadała o tym wszystkim babcia? Przede wszystkim dzięki niej odkrywałem historię mojego miasta. Spacerowaliśmy, czytała mi przewodnik. No i opowiadała o przyjeździe w 1946 roku i o tym, jak wtedy wyglądało tutaj życie, co było tematem zupełnie przemilczanym w szkołach. Niezmiennie żałuję, że do podstawy programowej nie weszła edukacja regionalna, choć był w pewnym momencie taki projekt. Zupełnie nie rozumiem tej decyzji. Młody człowiek mógłby starać się rozumieć krajobraz, w którym żyje. Dowiedzieć się, czemu w jego mieście architektura jest niemiecka. Albo odwrotnie – czemu wszystko jest w całości zabudową PRL-owską, jakby wcześniej nigdy nic tutaj nie było.

Zastanawiam się, czy w jakiejś mierze nie ucieka nam też rozległy temat rozliczeń wobec nazistów. Wiemy, że były procesy, ucieczki do Argentyny i innych zakątków świata. Temat nie stanowił tabu, ma swoją literaturę, ważną w Polsce pozycją był choćby mocny reportaż Krzysztofa Kąkollewskiego *Co u pana słychać?* W Pana powieści pojawia się nazista Alfred Six, który trafił na zaledwie parę lat do więzienia, a potem wiódł naprawdę niezłe życie. Pojawia się też cyniczna postać niemieckiego pisarza Hermanna Mohla.

Myślę, że to było mocno obecnym tematem, jednak już jakiś czas temu i dziś nie byłoby to ponownie aż tak interesujące. Tamte osoby już nie żyją, a my jesteśmy pokoleniem, na które cień wojny już nie pada w takim stopniu. Możemy przyglądać się problemowi właściwego rozliczania, ale nie jest to temat aż tak pomijany, czego przykładem choćby stosunkowo niedawna afera nekrologowa w Niemczech, do której nawiązuję w ostatniej części. Mimo upływu tylu lat od tamtych wydarzeń powołano komisję niezależnych historyków, aby gruntownie zajęła się tematem nierozliczonej przeszłości niemieckiego MSZ.

Kryminał to gatunek rozrywkowy. Ale równocześnie wiele Pan nas uczy: że historia nie

jest czarno-biała, co ma dodatkową wymowę w dzisiejszych czasach pełnych radykalnych i hejtujących reakcji. Uczy Pan też odpowiedzialności za ratowników GOPR, którzy czasem dosłownie narażają swoje życie tylko dlatego, że ktoś był żałośnie lekkomyślny. No i jeszcze odpowiedzialność za góry, nazwałabym Pana wręcz apologetą Ducha Gór.

To może zbyt wielkie słowo, ale staram się zwracać uwagę na potrzebę szacunku dla gór. Zwłaszcza mojemu pokoleniu, które może mieć mniej górskich doświadczeń.

A czy dał coś literacki apel między wierszami, że karkonoskiemu GOPR-owi potrzebny jest helikopter?

Niestety, nie. Nie trafił ten argument do żadnego z decydentów w odpowiednich władzach.

Żal ściska serce, gdy widzimy niszczące stacje kolejowe, choć coś w temacie kolei na Dolnym Śląsku chyba trochę się zmienia. Gdybym była PKP albo lokalnym samorządem, zapraszałabym Pana do przecinania wstęgi przy każdym oddanym do użytku, przywróconym odcinku kolei.

Nikt mnie nie zaprasza, przy czym ja takich zaproszeń do szczęścia nie potrzebuję. Żal mam o coś innego: że jeśli nawet udaje się otworzyć kawałek linii, to wciąż niszczej zabytkowe, tak piękne kiedyś dworce. Byłem teraz niedawno w Szwajcarii i jeździłem ekspresem Bernina. I to jest tam wspańnię, że każdy jeden dworzec, nawet taki mały, pośrodku niczego, jest zadbany i służy wszystkim.

W Pana powieściach jest czasem strasznie. Bał się Pan duchów w dzieciństwie? Był Pan strachliwy?

► Do dzisiaj się boję duchów. Strach to jest jedno z ważniejszych doznań w życiu i nie należy się go wstydzić. Bez jego odczuwania nie przetrwalibyśmy jako ludzie. Zygmunt Miłoszewski, jeden z moich idoli wśród polskich pisarzy, stwierdził, że kryminały piszą tylko ci, którzy umieją się bać. Gdy w ciemnym lesie trzaśnie gałązka i wzbudzi to lęk, wyobraźnia może podpowiedzieć niezły scenariusz. Gdy tej wyobraźni czy też: umiejętności bania się człowiek nie ma, trudno napisać powieść kryminalną.

A mały chłopiec Sławek bał się dentysty?

Nie, bo moja mama jest dentystką i uwielbiałem chodzić do gabinetu.

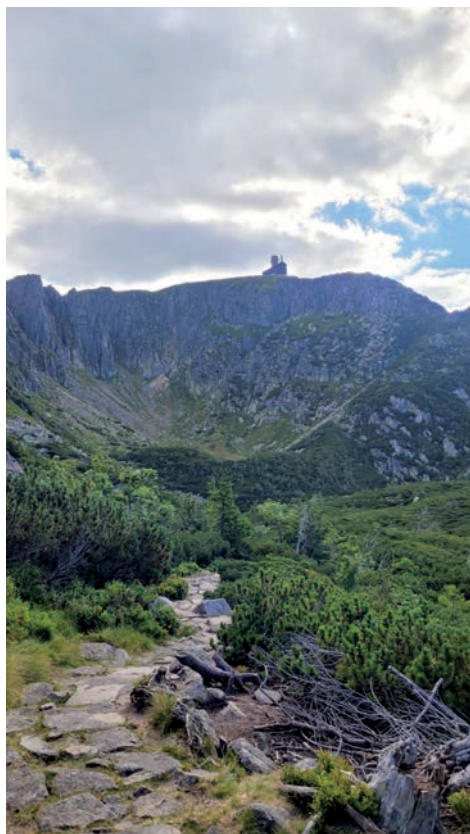
Zauważyłam, że Pana bohaterowie używają zawsze słowa „stomatolog”, a nie dentysta.

To prawda, wolę stomatologa, bo jest to słowo bardziej pojemne. Zgodnie z łacińskim *stoma* nazwa tej specjalności odnosi się do całej jamy ustnej, podczas gdy „dentysta” od łacińskiego *dentes* odwołuje się jedynie do zębów.

Pewnie każdy czytelnik zastanawia się, ile ma Pan z powieściowego Tomasza Wilczura.

Na pewno łączy nas niepokój o jakość książki i o to, jak kolejną powieść przyjmą czytelnicy. A różni nas podejście do gór. On

Śnieżne Kotły, widok ze Śnieżnych Stawów. W pobliżu toczy się akcja *Schroniska, które przestało istnieć*. Fot. J. Gruszka

jest chłodny, zdystansowany, nie zna ich dobrze. A ja czuję się w górach najlepiej na świecie.

Tomasz Wilczur pali i walczy z nałogiem. A Sławek Gortych?

Nigdy nie paliłem.

Tomasz Wilczur zazwyczaj myśli o tytule już na samym końcu.

A ja różnie. Przy pierwszej, drugiej i czwartej części tytuł urodził się na końcu, ale przy trzeciej książce i tej, która teraz powstaje, tytuł znałem, zanim powstał pierwszy akapit.

Pana tytuły są dość długie.

I na początku z tego powodu wzbudzały duży opór wydawcy, który wołał coś znacznie krótszego. Ale ja lubię długie tytuły, bo potrafią intrygująco zapowiedzieć temat. One zresztą zaczynają żyć swoim życiem – gdy na Śnieżnych Kotłach w schronisku pojawił się ogień, w Internecie zobaczyłem zdjęcie z akcji strażaków podpisane „Schronisko, które się pali, ale na szczęście nie spłonęło, bo strażacy szybko przyjechali”.

Na miejscu każdego z pojawiających się w powieściach schronisk cieszyłabym się bezgranicznie z reklamy, jaką im robią Pana powieści.

Z tą radością ze strony schronisk bywa różnie. Ale na pewno największym fenomenem jest schronisko „Odrodzenie” ze swoją ogromną gościnnością. Spotkania autorskie odbyły się tam aż cztery razy, zawsze przysły tłumy, zajęliśmy wszystkie trzy jadalnie i mimo braku nagłośnienia daliśmy radę!

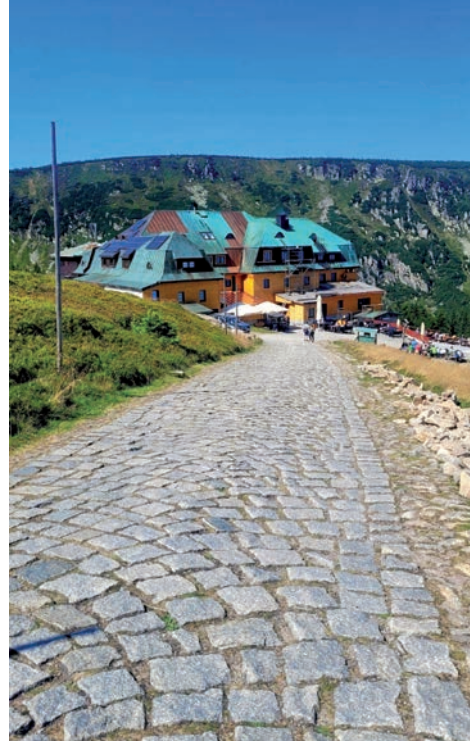
Nasz powieściowy pisarz rozpisuje intrygę kółkami i strzałkami. A Pan? Układa Pan na starcie całą fabułę aż do końca?

Zawsze. Wszystko musi być dobrze i logicznie przemyślane, aby spięto się wiarygodnie. To jest najważniejsze, aby czytelnik nie miał odczucia, że w zakończeniu coś się nie zgadza.

A sam moment rozpoczęcia książki? Tomasza Wilczura widok pierwszej pustej strony przeraża.

Przeraża i mnie. I przyznam się Pani, że nie jestem do końca zadowolony z pierwszego zdania we wszystkich częściach. Ostatnie zdanie powieści już tak, prędkiej, za to pierwsze to zawsze problem. Ale cóż, muszę jakoś z tymi pierwszymi zdaniami żyć.

Zdradzi Pan, jakie schronisko zostanie bohaterem następnej części?

Strzecha Akademicka – schronisko, „które spowijał mrok”. Fot. J. Gruszka

Niestety to tajemnica. Ale mogę dodać, że już wiem, że powstanie również część szósta, a pamiętam, że na początku uważałem, że to będzie jedynie trylogia.

Pytanie na koniec: na Szrenicy wciąż dają tak dobre naleśniki z jagodami?

Oj tak. Ostatni raz jadłem je 18 maja – pamiętam, bo to był dzień wyborów prezydenckich. Zagłosowałem i poszedłem odwiedzić moją przyjaciółkę, która miała tego dnia dyżur. Była potężna śnieżycą, na szczycie zalegało trzydzieści centymetrów śniegu! Niezmiennie uważam, że te naleśniki są jednak warte każdej wędrówki.

| Rozmawiała:
Agnieszka Staniszevska-Mól

Drodzy Czytelnicy,
na tych, którzy do 31.12.2025 roku przybędą do Biblioteki Kraków, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, p. 120, z Informatorem i wbitą w tym miejscu pieczętką z karkonoskiego schroniska, czeka niespodzianka.

Biblioteka Kraków... podaje azymut na najlepszą literaturę!

„Literacki kompas” to cykl wydarzeń ukierunkowujących czytelników w stronę wartościowej literatury przygodowej, fantastycznej oraz historycznej, a wszystko to podczas trzech wakacyjnych literackich weekendów. W lipcu obraliśmy kierunek na literaturę przygodową. W Filii nr 20 odbyło się spotkanie z Marcinem Koziółem, autorem książek dla dzieci i młodzieży z serii

„Detektywi na kółkach”. W ogrodzie Biblioteki Głównej miał miejsce literacki piknik przygodowy, podczas którego uczestnicy wzięli udział w spotkaniu autorskim z Joanną Olech, warsztatach ilustratorskich z Daniłem de Latourem oraz w edukacyjnych warsztatach przygotowywanych przez edukatorów z firmy „Poznajemy świat”. W ramach kreatywnych warsztatów edukacyjnych dzieci tworzyły pirackie mapy skarbów, odszyfrowywały tytuły książek przygodowych oraz przygotowywały papierowe modele ryb.

Na początku sierpnia zaprosiliśmy czytelników do udziału w weekendzie fantastycznym, podczas którego królowała literatura fantasy. 1 sierpnia w Filii nr 8 odbyło się spotkanie z Katarzyną Bereniką Mischuk, która opowiedziała o swojej popularnej wśród młodzieży i dorosłych diabelsko-anielskiej serii książek. W sobotę ogród Biblioteki Głównej stał się na chwilę czarodziejskim ogrodem, w którym panowała magia. W trakcie baśniowego pikniku uczestnicy wzięli udział w smoczych warsztatach z Nikolą Kucharską oraz wysłuchali fantastycznego występu Gadającego Świstaka. Przeprowadzono również magiczne warsztaty tworzenia eliksirów i kaligrafii w czarodziejskim stylu, warsztaty kreatywne tworzenia kapeluszy i miotły czarownicy. Świętowano także urodziny najśłynniejszego na świecie czarodzieja – Harry’ego Pottera.

Ostatni kierunek projektu to literatura historyczna. Weekend zaczęliśmy od spotkania z Zuzanną Orlińską w Filii Kosmos (nr 58). Autorka książki *Z Bożej łaski Jadwiga, król* przekonała uczestników spotkania, że życie w XIV wieku wcale nie było nudne, a wręcz przeciwnie – pełne przygód. W ogrodzie Biblioteki Głównej literatura historyczna porwała bez reszty uczestników literackiego pikniku. Spotkanie z autorem książek z serii „Dawno temu...” Wiesławem Drabikiem przyniosło jak zawsze mnóstwo uśmiechów i zabawy, starsi czytelnicy mogli wysłuchać ciekawej rozmowy z Mateuszem Wyżgą, autorem książki

Chłopstwo. Historia bez krawata. Ponadto młodzi uczestnicy wzięli udział w edukacyjnych warsztatach ilustratorskich z Katarzyną Kołodziej, autorką ilustracji do książek o tematyce historycznej. W strefie warsztatów dzieci stworzyły własne projekty tarcz, jabłek królewskich oraz pierścieni. W ogrodzie biblioteki pojawiły się też postacie rycerza i królowej. Trzeba przyznać, że była to iście królewska uczta literacka!

Na koniec warto dodać, że podczas każdego z literackich pikników można było wziąć udział w konkursie „Literackie kreacje” na kostium ulubionego bohatera literackiego i zdobyć atrakcyjne nagrody.

| Małgorzata Koźma

Projekt dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Budżet. Jaki? Obywatelski!

Ale super! Ale fajnie! Naprawdę tyle się dzieje w tej bibliotece! – to chyba najkrótsze i najlepsze recenzje kierowane do pracowników Biblioteki Kraków. Oceny te mają dla nas szczególne znaczenie, ponieważ wypowiedzane są przez Was, DRODZY CZYTELNICY. Zauważacie nie tylko zróżnicowaną ofertę skierowaną do wszystkich grup odbiorców, ale też jej jakość oraz obecność topowych osobowości ze świata kultury i nauki. Rzeczywiście jest się kim i czym pochwalić. W pierwszym półroczu gościliśmy m.in. Manuellę Gretkowską, Magdalenę Grzebałkowską, Ewę Winnicką, Marię Peszek, Zośkę Papużankę, Katarzynę Groniec, Michała Szulima, Mariusza Szczygła, Jakuba Małeckiego, Grzegorza Kapłę, Joannę Szarańską, Krzysztofa Trebunię-Tutkę. W tym gronie nie zabrakło również autorów, które zajmują się krakowską tematyką, czyli Alicji Ziolo, Anny Hojwy i Agnieszki Konior. Dzieci i młodzież mieli okazję porozmawiać z Pawłem Beręsewiczem, wziąć udział w warsztatach ilustratorskich prowadzonych przez Małgorzatę Dmitruk, a także Macieja Szymanowicza, uczestniczyć w przedstawieniach Teatru Otwartego TO, poznać twórczość i pozamalarskie pasje Jana Matejki omówione przez Martę Kłak-Ambrożkiewicz, zajrzeć za kulisy teatru lalek dzięki zajęciom prowadzonym przez Pawła Kuźmę, rozwijać zdolności manualne pod kierunkiem Magdaleny Głowniak i sięgać gwiazd na wykładach astronomki Elżbiety Kuligowskiej. To już było. Przed nami jeszcze spotkania z: Arturem Andruszem, Maciejem Orłosiem, Justyną Suhecką-Jadczak, Filipem Springerem, Agatą Passent i Karoliną Felberg, Joanną Bator, Sławkiem Gortychem, Jakubem Żulczykiem i Vincentem Severskim. Zaiste, lista gości wygląda imponująco, a to dzięki projektom realizowanym **ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa**, edycja 2024. Już od 19 września do 3 października **możecie głosować na projekty** zgłoszone w tegorocznej edycji Budżetu Obywatelskiego, szczegóły na www.budzet.krakow.pl

| Anna Grychowska

desant
w BIBLIOTECIE
KRAKÓW
czyli spotkania
na Dywizjonu

**SPOTKANIE
AUTORSKIE**

Karolina Felberg
Osiecka. Rodzi się ptak

Prowadzenie: **Agata Passent**

11 września 2025 | godz. 18.00

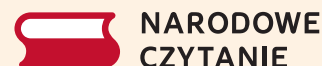
Biblioteka Kraków | Filia nr 47
os. Dywizjonu 303 I

Obowiązują zapisy!

www.biblioteka.krakow.pl

Narodowe Czytanie z Biblioteką Kraków 6 września „Kochanowski czyta”

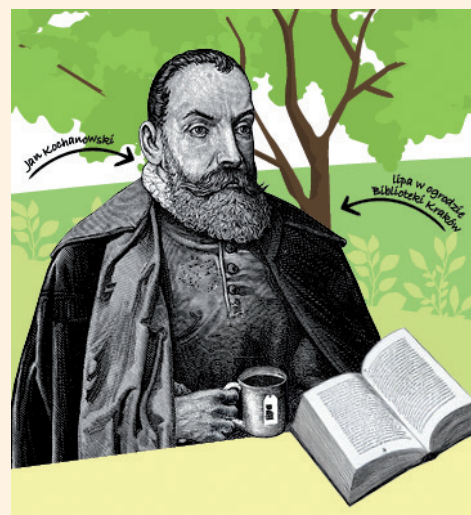

Biblioteka Kraków zaprasza miłośników literatury w sobotę 6 września do udziału w tegorocznej edycji ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania, promującej czytelnictwo i dorobek polskiej literatury.

Tego dnia o godz. 16.00 w ogrodzie Biblioteki Głównej przy ul. Powroźniczej 2 rozpocznie się publiczne czytanie poezji Jana Kochanowskiego, najśłynniejszego poety epoki renesansu, zaproponowanego do lektury przez Prezydenta RP, patrona wydarzenia, oraz fragmentów utworów współczesnych pisarzy polskich, książek lubianych i chętnie wypożyczanych przez czytelników: powieści Iotrzykowskiej *Kacper Ryx* Mariusza Wollnego i kryminału

Schronisko, które spowijał mrok Sławka Gortycha, a także *Dezorientacje. Biografia Marii Konopnickiej* Magdaleny Grzebałkowskiej. Do wspólnego czytania zaproszeni zostali przedstawiciele władz miasta, instytucji kultury i bibliotekarze. Podczas wydarzenia wystąpi zespół muzyczny Muzealne Zbi(o)ry, utworzony przez pracowników Muzeum Krakowa, który zaprezentuje utwory poetyckie (i nie tylko) w autorskim wykonaniu i aranżacji.

| Piotr Wasilewski

KRZEPCIEŻ SIE!

Czy proste, serdeczne słowa mogą mieć moc? W Bibliotece Kraków wierzymy, że tak! Dlatego powstał projekt „KRZEP-CIEŻ SIE! Tradycyjna życzliwość w domu i «na polu»”, w ramach którego zapraszamy dzieci i młodzież oraz ich opiekunów do odkrywania piękna gwary małopolskiej i siły dobrych życzeń, bo życzliwość łączy pokolenia niezależnie od wieku, miejsca czy doświadczeń. Proste słowa potrafią dodać otuchy, wywołać uśmiech i sprawić, że czujemy się częścią większej całości. Przygotowaliśmy dla Was wydarzenia, które pokazują, jak tradycja może współgrać z nowoczesnym podejściem.

Od 18 sierpnia do 10 października 2025 roku uczniowie szkół podstawowych

i ponadpodstawowych z Małopolski mogą stworzyć wyjątkową kartkę pocztową z ludowym motywem i życzeniami pisanymi gwarą małopolską. To nie tylko zabawa, ale też piękny sposób na pokazanie, że tradycja może być inspirująca. A na autorki i autorów prac, które najbardziej zachwycą jury, czekają wyjątkowe nagrody!

W sobotę 6 września ogród Biblioteki Głównej zamieni się w miejsce pełne uśmiechów, muzyki i twórczej zabawy. Na scenie zaśpiewają Zespół Pieśni i Tańca „Solny Gościniec” z Trąbek oraz zespół „Kopiśnioki” z Igołomi. Będzie można się nauczyć przyśpiewek i tańców ludowych, stworzyć makatki i kolaże z życzeniami, a także poćwiczyć piękne pisanie. Dorota

Majkowska-Szajer z Muzeum Etnograficznego w Krakowie zabierze nas w świat życzeń w formie interaktywnej opowieści, a aktorzy Teatru Otwartego zaprezentują przedstawienie o regionalnym charakterze. Nie zabraknie też ciekawostek o pochodzeniu popularnych powiedzeń, a na uczestników czekać będą pamiątkowe zakładki, kartki i przypinki z życzliwymi hasłami w regionalnej formie. A po pikniku rozpocznie się wspólne Narodowe Czytanie.

Projekt obejmuje także trzy spotkania z regionalistami i językoznawcami, którzy odkryją przed nami tajemnice gwary małopolskiej. Dla miłośników słuchania powstanie cykl trzech podcastów dostępnych dla każdego, kto zechce zanurzyć się w językowym bogactwie regionu.

Więcej informacji znajdziecie na stronie internetowej Biblioteki Kraków. Dajcie się porwać kulturze regionu i krzepcież się życzliwością!

| Agnieszka Bisikiewicz

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach programu Nasze tradycje

Minister
Edukacji

PIKNIK ŻYCZLIWOŚCI

6 września 2025 r. | sobota | 11.00–16.00

Ogród Biblioteki Głównej | ul. Powroźnicza 2

- 11:00** rozpoczęcie pikniku
- 11:15** występ Zespołu Pieśni i Tańca „Solny Gościniec” połączony z nauką tańców i przyśpiewek ludowych
- 11:30** warsztaty tworzenia makatek prowadzone przez twórców ze Stowarzyszenia Miłośników Tradycyjnego Rękodzieła Ludowego i Artystycznego „LUD-ART”
- 12:00** pochodzenie polskich powiedzeń i zwrotów – warsztaty prowadzone przez Monikę Brytan-Ciepielak
- 12:30** występ Zespołu Kopiśnioki z Igołomi połączony z nauką tańców i przyśpiewek ludowych
- 13:30** przedstawienie o tematyce regionalnej w wykonaniu aktorów Teatru Otwartego
- 13:30** warsztaty tworzenia kolaży z życzeniami prowadzone przez Magdalenę Główniak
- 14:00** warsztaty pięknego pisania prowadzone przez Dominikę Furgal
- 14:30** interaktywna opowieść o sztuce składania życzeń snuta przez Dorotę Majkowską-Szajer

Podczas pikniku będzie można wziąć udział w warsztatach tworzenia smoczych opasek i papierowych kwiatów z polskich łąk.

Biblioteka
Kraków

Minister
Edukacji

Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach programu Nasze tradycje.

Zbrodnia zamiast ckliwości

Lubie romantyczne powieści Jane Austen? Kochacie kryminały Agaty Christie? A może jedno i drugie? Jeśli tak, mam dla Was propozycję.

Co się stanie, jeśli połączymy te dwa gatunki literackie? Spieszę z odpowiedzią – *cosy crime*, czyli tzw. *kryminał kockowy* – gatunek z klasyczną zagadką kryminalną bez krwi, który śmiało możemy czytać okryci kocem, z kubkiem gorącej czekolady. I taka jest właśnie pierwsza część serii „Kryminalne zagadki Panny Beatrice” autorstwa Lynn Messina.

Panna Beatrice, a właściwie stara panna Beatrice (o czym nieustannie przypomina jej apodyktyczna ciotka – wszak bratanica ma już 26 lat i od dawna żyje na łasce swoich krewnych), przybywa z rodziną do Lakeview Hall. Jak się okazuje, wyłącznie po to, by się nudzić, *nomen omen*, śmiertelnie. Ofiarowane na miejscu atrakcje i snobistyczne towarzystwo zupełnie nie interesują nieporadnej, lecz bystrej Beatrice. Jedyną rozrywką, zupełnie zresztą nieprzystającą do jej wieku, jest wyobrażanie sobie, jak ciska smakowitymi kąskami w najbardziej przemądrzałego i impertynenckiego, a jednocześnie najbardziej majątnego panicza. Los oczywiście, jak to w takich historiach bywa, połączy ze sobą właśnie tę dwójkę, ale bynajmniej nie płomiennym romansem – lecz miejscem zbrodni, w którym oboje się znaleźli. Pełni podejrzeń względem siebie podejmują ryzykowny wyścig – kto pierwszy rozwikła zagadkę śmierci gospodarza, oczyści się z zarzutów i pozwoli zatriumfować sprawiedliwości.

Lektura lekka, przyjemna, na nadchodzące jesienne wieczory – jak znalazł. Weźcie filiżankę gorącej herbaty, otulcie się ciepło i zasiądźcie do czytania.

| Anna Piechota

LYNN MESSINA
MORDERSTWO W LAKEVIEW HALL
tł. Maria Kabat
Znak Koncept | Kraków 2024

Krwawe historie z karkonoskich baud

Do księgarń i bibliotek zawitało *Schronisko, które zostało zapomniane* – kolejny, czwarty już tom „Karkonoskiej serii kryminalnej”. Sławek Gortych tworzy kryminały na pograniczu sensacji, wykazując się przy tym ogromnym talentem do wplatania barwnej i trudnej historii Karkonoszy w fabułę. Wykreował świat, w którym pobrzmiwa dawna nazwa tych gór – Riesengebirge, a strudzeni piechurzy odpoczywają w baudach. Po trzech tomach cykl zyskał wielu wiernych czytelników, którzy zapewne mają też oczekiwania względem kontynuacji. Czy zostały one spełnione?

W *Schronisku, które zostało zapomniane* akcja przenosi się do podgórskiego Karpacza, gdzie w dawnym hotelu Sanssouci odkryto zwłoki. Pojawiają się tu bohaterowie poprzednich tomów, przede wszystkim pisarz Tomasz Wilczur oraz dr Jacek Węglorz, kustosz z muzeum „Dom Gerharta Hauptmanna”, który tym razem staje się głównym podejrzanym o zabójstwo sprzed lat. Gortych bardzo się stara, żeby jego kolejna książka spełniła oczekiwania czytelników, wykorzystując sprawdzoną konstrukcję. Od pierwszych stron jednak brakowało mi wędrowania po górach i zastanawiała mnie marginalizacja żeńskich postaci. Nie będę zdradzać, czy coś się z rozwojem akcji zmieniło.

Sławek Gortych, dzięki swoim książkom i otwartości na czytelnika, promuje region. Zresztą jako pisarz często gości w karkonoskich schroniskach górskich i w bibliotekach. Ciekawe, ilu piechurów przemierzających Karkonosze przyznałoby się, że ich wędrowki po tych górach zrodziły się z fascynacji *Schroniskami, które...* To już pewne, że te góry mają swojego rzecznika.

| Joanna Gruszka

SŁAWEK GORTYCH
SCHRONISKO, KTÓRE ZOSTAŁO ZAPOMNIANE
Wydawnictwo W.A.B. | Warszawa 2025

La Santa Muerte...

Okładka książki Tomasza Pindla *Śmierć i inni święci. Ameryka łacińska i jej wierzenia* przyciągnie uwagę każdego. W swej najnowszej, tym razem reporterskiej książce pisarz zabiera nas w niesamowitą podróż do krajów Ameryki łacińskiej – Kuby, Meksyku, Peru, Argentyny i Paragwaju. Ta opowieść o niezwykłym synkrytyzmie religijnym, wciąż żywym i rozwijającym się, pokazuje wierzenia i życie religijne tamtejszych społeczności, które zaliczane są przecież do świata chrześcijańskiego. Nowa religia i kultura narzucane tam przez hiszpańskich konkwistadorów w XVI wieku trafiają na nieznaną gruntu. Poza tym chrześcijaństwo rozwija się krócej, jego trwanie przerwane zostaje likwidacją zakonu jezuitów – głównych misjonarzy na tych ziemiach, a miejscowe wierzenia oraz nowa religia splatają się z afrykańskimi kultami przybyłymi wraz epoką niewolnictwa... Oczywiście nie jest to opowieść *stricto* o religijności, ale o ludziach, wyznawcach i kreatorach współczesnych wierzeń, o świecie, w którym *sacrum* i *profanum* w niezwykle sposób współistnieją. Kubańska santería z oriszami, świątynie Świętej, ale i w niektórych wersjach Świętego Śmierci, kaplice kowboja Gauchita Gila (1840–1878), aktorki i społecznej działaczki – żony prezydenta Peróna – Evity Perón (1919–1952), piłkarza Diego Maradony (1960–2020) czy piosenkarki i kompozytorki Gildy (1961–1996) – w naszej rzeczywistości byłyby tępione, zakazywane i zaliczane do niebezpiecznych sekt. Dla chcących poznawać i zrozumieć skomplikowaną współczesność krajów iberoamerykańskich omawiana książka wybitnego tłumacza i znawcy literatury hiszpańskojęzycznej jest lekturą obowiązkową.

| Janusz M. Paluch

TOMASZ PINDEL
ŚMIERĆ I INNI ŚWIĘCI. AMERYKA ŁACIŃSKA I JEJ WIERZENIA
Wydawnictwo W.A.B. | Warszawa 2025

Książka do wspierania

Każdego roku szkolnego czytam tę książkę w szkołach i przedszkolach. Przeprowadzałam z nią kilkadziesiąt warsztatów i za każdym razem doświadczam tego, jak bardzo wspiera dzieci. Podejmuje ona tak ważny dla nich temat, że we wrześniu powinna być lekturą obowiązkową. Bohaterka książki – Róża – ma Zmartwienie, które początkowo ignoruje, ale gdy zaczyna utrudniać jej życie i sprawia, że przestaje być sobą, decyduje się na... zmartwienie się Zmartwieniem. Poszukując kolejnych sposobów na pozbycie się go, w końcu odnajduje ten, który jest najlepszą rekomendacją dla najmłodszych – trzeba o Zmartwieniu komuś powiedzieć i o nim porozmawiać. Oczywiście w rozmowie z dziećmi warto podkreślić, że nie każde Zmartwienie można rozwiązać tylko za pomocą rozmowy, bo niektóre wymagają podjęcia konkretnych działań i dobrane je z zaufanym dorosłym zaplanować. Żeby jednak to mogło się wydarzyć – wracając do przesłania książki – trzeba o nim najpierw komuś powiedzieć. Zakończenie jest równie racjonalne, bo „Oczywiście nie było to ostatnie Zmartwienie, jakie miała (od czasu do czasu wszyscy je mamy). Ale od teraz Róża wiedziała, jak sobie z nimi radzić... i żadne nie zostawało z nią na długo”. O tym też warto porozmawiać. I o tym, jak zmieniają się w książce kolory ilustracji (emocje Róży)!

Jeśli chcecie otrzymać PDF z *Instrukcją obsługi Zmartwienia* narysowaną przez uczennicę Różę – piszcie do mnie na Bajkowe rozmowy z panią Roxi (FB/IG).

| Roksana Kociotek-Kaszyńska

TOM PERCIVAL
ZMARTWIENIE RÓŻY
tł. Barbara Supel
Zielona Sowa | Warszawa 2018

Magia za każdymi drzwiami

Dom na skraju magii to pełna fantazji, humoru i emocji opowieść, która nie tylko pobudza wyobraźnię, ale też oferuje czytelnikowi zaskakująco głębokie przesłanie. Główna bohaterka – Dziewiątka – to dziewczynka żyjąca w ponurym świecie złodziei, pod kontrolą gangstera Szmala. Jej smutny los odменя się, gdy kradnie tajemniczą ozdobę w kształcie domku, będącą portalem do niezwykłego miejsca.

Dom, do którego trafia, żyje własnym życiem, potrafi się obrazić, zmienić kształt i zaskakiwać na każdym kroku. Mieszkają w nim, uwięzieni przez tajemniczą klątwę, ekscentryczny czarodziej Mroczysław, troll-kamerdyner Eryk i nieprzewidywalny Doktor Łyzka. W miarę rozwoju fabuły Dziewiątka przeobraża się z nieufnej i zamkniętej dziewczynki w odważną, pełną empatii bohaterkę, gotową stawić czoła przeciwnościom, by bronić innych. Uczy się, czym jest zaufanie, przyjaźń i prawdziwa bliskość.

Wielką zaletą książki otwierającej serię jest lekki styl autorki z dużą dawką groteskowego humoru. Powieść porusza ważne tematy, takie jak samotność, poszukiwanie własnej tożsamości i potrzeba przynależności. Amy Sparkes oferuje czytelnikom nie tylko pełną magii przygodę, ale też mądrą opowieść o przemianie i sile więzi.

| Agnieszka Bisikiewicz

AMY SPARKES
DOM NA SKRAJU MAGII
il. Ben Mantle
tł. Kaja Makowska
Wydawnictwo Kropka | Warszawa 2025

Wciągająca gra!

Czy myśleliście kiedyś, co by to było, gdybyście znaleźli się w środku swojej ulubionej gry komputerowej, zwłaszcza takiej, którą sami stworzyliście? Właśnie w takiej sytuacji znalazł się Kian, 12-letni chłopiec, główny bohater debiutanckiej powieści Hanne Gjerde *Eternity. Wejdź do gry!* Kian od śmierci swojej ukochanej mamy całymi dniami przesiaduje w domu przed komputerem, grając w różne gry i pogrążając się w rozpacz. Nawet tata nie jest w stanie wyciągnąć go z łóżka, a między nim i synem zaczyna rosnąć niewidzialny mur. Po kolejnej już kłótni chłopiec zamyka się w swoim pokoju, włącza komputer i... otrzymuje wiadomość od mamy. Informacja jest niepokojąca, chłopiec ma za zadanie uratować mamę, która została uwięziona w stworzonej przez nich grze Eternity. Kian nie chce uwierzyć, że to naprawdę ona wysłała tę wiadomość, no bo przecież nie żyje. Lecz seria następujących po sobie zdarzeń wyróci jego dotychczasowy świat do góry nogami. Chłopiec zostaje wciągnięty do świata Eternity i jednocześnie znika z tego realnego. Jesteście ciekawi, jakie zadania i niebezpieczeństwa czekały Kiana w wirtualnym świecie oraz czy spotkał tam swoją mamę? I czy udało mu się wrócić do poszukującego go w realnym świecie taty? Tego wszystkiego dowiecie się, czytając tę niezwykle mądrą książkę o stracie, tęsknocie i nadziei na lepsze jutro. To bardzo dobra fantastyka dla dzieci, połączona z kryminałem i powieścią psychologiczną. Tekst rewelacyjnie przetłumaczony przez Martę Dybulę-Östholm uzupełniają ilustracje Jenny Synnøve Naustan. Zachęcam zatem – wejdź do tej książki!

| Anna Jędrzejowska

HANNE GJERDE
ETERNITY. WEJDŹ DO GRY!
il. Jenny Synnøve Naustan
tł. Marta Dybula-Östholm
Wydawnictwo Kropka | Warszawa 2025

Między pasją a przestępstwem

Reportaż z ambicją powieści. Łączy ze sobą wiele wątków na pierwszy rzut oka niemających ze sobą nic wspólnego. Jak na dobry kryminał przystało. Motywem przewodnim są dinozaury, a raczej ich pozostałości. Autorka reportażu, amerykańska dziennikarka Paige Williams, dowodzi, że są miejsca, gdzie wystarczy zacząć kopać i z wielkim prawdopodobieństwem natknie się na większe lub mniejsze pokłady skamielin czy nawet całe szkielety dinozaurów. Takim „dino(k)rajem” jest na przykład Mongolia.

Reportaż jest również nader ciekawym studium psychologiczno-socjologicznym. Autorka zagłębia się w mającą swoje początki we wczesnym dzieciństwie pasję dinozaurową – zbieranie zabawek, kolorowanek czy naklejek. Wielu na tym kończy, jednak są też tacy, którzy z wielkim profesjonalizmem i poświęceniem, ani trochę nie ustępując wiedzę naukowcom, natomiast posiadając o wiele większe środki, poszukują, znajdują, wydobywają i... spieniężają dinozaurowe szkielety lub ich części. Sedno tkwi w tym, że bardzo trudno ustalić, gdzie jest granica między prawem a bezprawiem. Powstaje pytanie, kto jest posiadaczem/ właścicielem wydobytych pozostałości – osoba, która dokonała odkrywki, właściciel terenu, naukowcy paleontolodzy, państwo, na którego terytorium są prowadzone wykopaliska, czy... antykwariat, który sprzedaje te relikty. Pytań jest więcej, a odpowiedzi niestety żadnej.

Niewątpliwie jest to lektura nie tylko dla dinozaurowych fascynatów. Z przyjemnością czytać ją będą wszyscy, którzy lubią lektury z nierozwiązanymi zagadkami i niejednoznaczными odpowiedziami.

| Greta Lemanaitė

PAIGE WILLIAMS
SPRZEDAM DINOZAURA.
PALEONTOLODZY, KOLEKCJONERZY
I PRZEMYT SKAMIELIN
tł. Aleksander Gomola
Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego
| Kraków 2022

Kryminalne zagadki z Nowego Świata

Zew nocnego ptaka to kryminał historyczny, którego akcja rozgrywa się w 1699 roku w angielskiej kolonii wybudowanej na mokradłach Karoliny Północnej. Mieszkańców rozwijającej się osady zaczynają trapić różne plagi, dochodzi także do tajemniczych morderstw, a wszystkie dowody wskazują na to, że za przestępstwami stoi żona jednej z ofiar. Kobieta zostaje posądzona o bycie czarownicą i konszachty z diabłem. Do kolonii przybywa więc sędzia razem ze swoim asystentem, żeby osądzić i skazać winną. Pomocnik sędziego, Matthew Corbett, nie wierzy w plotki na temat oskarżonej i rozpoczyna własne śledztwo w tej sprawie.

Książka Roberta McCammona to kunsztowne połączenie kryminału, powieści historycznej i przygodowej. Na uwagę zasługuje epicki rozmach, z jakim pisarz przedstawia realia życia w pierwszych latach kolonizacji Ameryki. *Zew nocnego ptaka* w sugestywny sposób ukazuje zderzenie różnych światopoglądów, wierzeń i stylów życia, prezentuje wiarygodne portrety psychologiczne bohaterów, a wszystko to jest opisane barwnym językiem. Powieść jest pierwszą częścią serii kryminalnej z urzędnikiem Matthew Corbettem w roli detektywa.

| Maria Zaborowska

ROBERT MCCAMMON
ZEW NOCNEGO PTAKA
tł. Maciej Machała
il. Maciej Kamuda
Wydawnictwo Vesper | Czerwonak 2022

Burza, złoto i zabici

Tak najkrócej można podsumować pierwszy z 14 tomów serii „Tajemnica Askiru” niemieckiego pisarza Richarda Schwartz, z której w Polsce ukazało się na razie siedem części. W pierwszej autor przedstawia swoich bohaterów, wzorowanych częściowo na klasach postaci z systemów RPG. Każdy z nich otrzymuje własną motywację, charakterystyczne cechy i tajemnice, które będziemy odkrywali w trakcie lektury. Trzyma się przy tym zasady „strzelby Czechowa”, starając się nadać sens każdemu elementowi ekspozycji. Służy mu to do zbudowania podstaw uniwersum, w którym osadza akcje kolejnych tomów.

Książka Schwartz nie daje się łatwo zakwalifikować do konkretnego gatunku, stanowi miks fantastyki, kryminału i romansu. Plany głównego bohatera, Havalda, pokrzyżowała zabójcza burza śnieżna i piękna nieznajoma, która przekroczyła próg budynku tuż przed odcięciem go od świata. Obserwujemy ludzi zamkniętych w zajeździe, świadomych, że wkrótce czeka ich śmierć z wychłodzenia. Burza nie ustaje, robi się coraz zimniej, atmosfera gęstnieje, przy stołach siedzą rabusie niekryjący swych zamiarów wobec córek gospodarza, a przy tym wszystkim Coś zaczęło zabijać. Bohaterowie badający sprawę odkrywają, że burza i trup w stajni są początkiem dużo większych problemów, a niemal nikt nie jest tym, za kogo się podaje. Zajazd i jego podziemia kryją pogrzebane przed setkami lat tajemnice i ślady zdrady, które dopiero teraz przynoszą konsekwencje. Goście zgromadzeni w zajeździe będą musieli dokonać wyboru, który zdecyduje, czy doczekają końca burzy.

| Patryk Masny

RICHARD SCHWARTZ
TAJEMNICA ASKIRU. PIERWSZY RÓG
tł. Agnieszka Hofmann
Wydawnictwo Initium | Kraków 2018

Anna Nasiłowska

Urodzona 10 marca 1958 roku w Warszawie, córka Jana Nasiłowskiego, inżyniera elektryka, pracownika naukowego Instytutu Elektrotechniki w Międzyzlesiu, i Marii Krystyny ze Skierkowskich, zootechniczki. Ukończyła polonistykę na Uniwersytecie Warszawskim (nagroda im. Wacława Borowego, Primus Inter Pares, dyplom z wyróżnieniem). Już w czasie studiów uprawiała krytykę literacką, potem na krótko została dziennikarką. Od 1983 roku związana z Instytutem Badań Literackich PAN. Obroniła doktorat o poezji opisowej Stanisława Trembeckiego, zajmowała się potem literaturą XX wieku, jest też autorką kilku podręczników, w tym *Historii literatury polskiej* wydanej w USA w tłumaczeniu na język angielski. Nowe wydanie tej książki przygotowuje PIW. W 2010 roku otrzymała tytuł profesora nauk humanistycznych.

Jest autorką czterech biografii, których bohaterami byli: dwaj zasłużeni dla Polski Japończycy – Ryōchū i Yoshiho Umeda, Jean-Paul Sartre i Simone de Beauvoir, a także Maria Pawlikowska-Jasnorzewska oraz Sławomir Mrożek. Ta ostatnia

publikacja została uznana za książkę roku przez miesięcznik „Nowe Książki” i nominowana do Nagrody Nike. W marcu 2025 roku w Krakowie autorka otrzymała Nagrodę im. Kazimierza Wyki za swój dorobek „ze szczególnym uwzględnieniem biografii Sławomira Mrożka”. Anna Nasiłowska była gościem w Bibliotece Głównej przy ul. Powroźniczej 2, bo tam mieści się Gabinet Sławomira Mrożka. Autorka została w 2016 roku odznaczona Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, a w 2022 – Złotym Medalem. W 2000 roku została członkiem Polskiego PEN Clubu, a od 2017 jest Prezeską Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

Debiut poetycki Anny Nasiłowskiej miał miejsce w 1977 roku na łamach miesięcznika „Nowy Wyrz”. Długo dojrzewała do tego, by powrócić do pisania wierszy, początkowo w formie prozy poetyckiej z wykorzystaniem efektów poetyckich, np. w książkach *Domino. Traktat o narodzinach* (1995), *Księga początku* (2002), *Czteroletnia filozofka* (2004), *Wielka Wymiana Wido-ków* (2006), album łączący prozę poetycką

z autorskimi fotografiami. Pierwszy tom poetycki *Żywioty. Wiersze i prozy poetyckie* ukazał się w 2014 roku, a cztery lata później opublikowała *Ciemne przejścia*. W 2021 roku ukazał się tom *Sztuczne światła*. Zbiór *Wiersze stacjonarne* (2024) obejmuje utwory napisane w okresie choroby w 2023 roku, ale porusza też tematy wojny w Ukrainie czy narastających napięć społecznych. Są to liryki dotyczące trudnych doświadczeń, bezsilności i obserwacji świata, w którym coraz częściej tracimy człowieczeństwo. Twórczość Anny Nasiłowskiej jest różnorodna, obejmuje wiersze, prozę poetycką, miniatury prozatorskie, opowiadania, reportaże, eseje, szkice, recenzje, hasła encyklopedyczne, artykuły publicystyczne i naukowe. Autorka łączy także ze sobą różne gatunki, co powoduje trudności w klasyfikacji wielu jej tekstów. Na wydanie oczekują w tej chwili książka prozatorska *Węzeł rodzinny* i wspomniana nowa *Historia literatury polskiej*.

| Ludmiła Guzowska

Nowe wiersze

moja teściowa
została przewieziona do miejsca
którego nie nazywamy
po trzech dniach
wykazuje niecierpliwość
„to nie jest mój pokój
chcę do mojego pokoju”
„to ten pokój”
„to niepokój”
nie
pokój jest
obcy
leży
na końcu korytarza
nie chodzi się dalej
nie ma przejścia
6.01.2025

notariuszka

chciała mieszkać
kupiła mieszkanie
wpisała je w hipotecę
do księgi wieczystej
i umarła
co za niedorzeczność
notarialna
i notoryczna
z tą wiecznością
wobec lekkości niebytu
4.04.2025

nie kochaj mnie
proszę
to nieracjonalne
sprawię ci ból
zawiodę
zostawię
moje ciało
bezwładne
i nieruchome

Wiersz z tomu *Wiersze stacjonarne*, SPP, Fundacja FONT, Poznań 2024.

Kiosk

Proszę pani
– mówi kobieta prowadząca kiosk
w sanatorium –
ja tu mam sklepik ze wszystkim
mydło powidło i gazety
żeby pacjenci się myli i nie nudzili
ale czasami to przekracza wszelkie granice
jedna kobieta kupiła tygodnik
ze zdjęciem lidera na okładce
druga kupiła gazetę opcji przeciwnej
no i ta druga napluła pierwszej na okładkę
więc pierwsza też jej napluła
a potem
– obie emerytki
obie siwe –
zaczęły się szarpać.
Zawołałam terapeutów
dobrze że był ten Mariusz
wysoki napakowany
jedną w jeden kąt
drugą w drugi kąt
a one jeszcze jazgotały.
Proszę pani,
ja wszystko rozumiem
ale tego nie
to wrzód
co pęka
to szaleństwo
zbiorowe
proszę pani
pani pisze książki
jak leczyć
tę chorobę?
A ja tyle mogę
że nie napiszę
która pierwsza pluła
która mocniej szarpała
za siwe klaki
o, to boli!
i jak się nazywał lider.
A na to z kąta odpowiada nienawistny syk:
sss
symetrystka!

Od jednego zdania się zaczyna

Całe zdanie nieboszczyka to jedna z tych powieści Joanny Chmielewskiej, która doskonale oddaje charakterystyczny styl autorki, łącząc kryminał z komedią o dużej dawce absurdu. Mimo że od wydania książki minęło wiele lat, do dziś bawi czytelników, którzy z upodobaniem śledzą zawiłą zagadkę kryminalną.

Joanna zostaje pomyłona z inną osobą i podczas wizyty w szulerni staje się powierniczką tajemnicy umierającego mężczyzny. A ponieważ w grę wchodzi wielki skarb, wielu ludziom zależy, aby poznać treść ostatniego zdania nieboszczyka, co dla Joanny oznacza wielkie kłopoty.

Chmielewska mistrzowsko operuje humorem sytuacyjnym i słownym. Postaci są celowo przerysowane, dialogi pełne ironii i dowcipu, a wydarzenia, rozgrywające się w wielu miejscach na świecie, ocierają się o absurd. W ten sposób autorka bawi się konwencją gatunku, balansując na granicy klasycznego kryminału, komedii i prozy o zacięciu sensacyjnym. Nie bez powodu przygody Joanny przywołują na myśl kolejną misję Jamesa Bonda, oczywiście z dużym przymrużeniem oka. Bo choć wydają się niebezpieczne, dla niektórych bohaterów w rezultacie śmiertelne, to skutecznie rozbraja je ironia oraz przemyślane efekty komiczne, stwarzające wrażenie chaosu, nad którym jednak pisarka panuje od pierwszej strony.

Powieść będzie doskonałym wprowadzeniem do świata zagadek kryminalnych Chmielewskiej, pełnego absurdu i inteligentnego humoru. Autorka zręcznie wodzi czytelnika za nos, podsuwając fałszywe tropy i ujawniając kolejne sekrety, co gwarantuje doskonałą zabawę podczas lektury i zachęca do poznania kolejnych jej książek.

| Tomasz Radochoński

JOANNA CHMIELEWSKA
CAŁE ZDANIE NIEBOSZCZYKA
Wydawnictwo Kobra Media | Warszawa 2003

Harry Potter i tajemnica krakowskiego Rynku,

zwycięskie opowiadanie w konkursie „Czarodziej Harry we współczesnym Krakowie” napisane przez 11-letnią Martynę Włodarczyk

Był chłodny, mglisty poranek, gdy Harry Potter po raz pierwszy postawił stopę na płycie krakowskiego Rynku. Miał na sobie mugolskie ubrania: ciemny płaszcz, szalik w barwach Gryffindoru i stary, zniszczony plecak przewieszony przez ramię.

Zgodnie z listem od Hermiony miał spotkać się z tajemniczym czarodziejem, który odkrył ślady pradawnej magii ukrytej w sercu Krakowa. Nie spodziewał się, że Rynek będzie tak... żywy. Gołębie krążyły nad głowami turystów, dorożki z końmi leniwie turkotały po bruku, a dźwięk hejnału z Wieży Mariackiej przeciął poranne powietrze jak ostrze. Harry rozejrzał się z niepokojem.

List był krótki: „Przyjdź o świcie na Rynek Główny w Krakowie. Spotkaj się pod pomnikiem Mickiewicza. Uważaj na tych, którzy chcą zataić prawdę. R.”.

Kiedy zbliżył się do pomnika, zobaczył postać w ciemnej pelerynie. Kapelusz z szerokim rondem rzucał cień na twarz, ale oczy lśniły niepokojącym światłem. To nie był nikt, kogo Harry znał.

Mężczyzna skinął mu głową i odezwał się z silnym polskim akcentem:

– Pan Potter, tak? – Harry kiwnął głową. – Jestem Radomir Krzyżanowski, badacz magii słowiańskiej. Musimy działać szybko.

– Dlaczego? Co się dzieje? – spytał Harry.

– Wawel... podziemia... przebudziło się coś, co nie powinno. Smok, ale nie ten, którego znają mugole. To pradawna istota magiczna, strażnik Bramy Cienia.

Harry nie zdążył dopytać, gdy nagle ziemia zadrżała. W oddali, nad Wawelem pojawiła się ciemna chmura. Powietrze stało się ciężkie, jakby magia rozlała się po mieście niczym gęsta mgła. Radomir chwycił Harry'ego za ramię i pociągnął w stronę Sukiennic.

– Tam jest przejście, tylko dla czarodziejów – wskazał na starą kamienną kolumnę z rzeźbą smoka, ukrytą tuż obok jednego z kramów. Radomir dotknął kolumny różdżką, wypowiadając zaklęcie po staropolsku: „Bramo pradawnych, odstoń się!”.

Kamień rozstał się, ukazując czarodziejom spiralne schody prowadzące w dół, do podziemi Rynku. Zapach kurzu i kadzidła unosił się w powietrzu. Pełno było tu symboli runicznych, niektóre znajome Harry'emu, inne całkiem obce. Na ścianach wisiały portrety dawnych czarodziejów krakowskich – magów, o których nikt w Anglii nie słyszał, ale których potęgą była legendarna

w Europie. W jednym z pomieszczeń czekała na nich Hermiona, z zamyśloną miną wertująca gruby pergaminowy manuskrypt.

– Wiedziałam, że przyjdiesz – powiedziała z uśmiechem. – To coś więcej niż smok. To starożytna pieczęć. Jeśli zostanie złamana, Kraków może stać się centrum... nie tylko magii, ale i ciemności.

Harry przełknął ślinę.

– Co musimy zrobić? – spytał.

– Trzeba zamknąć Bramę Cienia. A klucz do niej... znajduje się w krypcie kościoła Mariackiego.

We trójkę przeszli przez podziemia, aż do sekretnego przejścia prowadzącego prosto do kościoła. Tam wśród kości i dawnych relikwii ukryty był magiczny artefakt – srebrny dzwon z runą w kształcie smoka. Nie spodziewanie powietrze przeszył krzyk. Z cienia wyłoniła się postać – kobieta o białej skórze i włosach jak płynne srebro. Miała na sobie czarne szaty zakonu Cieni. Uniosła różdżkę i syknęła:

– Nie pozwolę wam zamknąć bramy!

W tej chwili rozpoczęła się walka. Zaklęcia świsnęły w powietrzu, światło i cień tańczyły między kolumnami krypty. Harry rzucał zaklęcia *Expelliarmus* i *Protego*, Hermiona używała bardziej złożonych zaklęć ochronnych, a Radomir – starosłowiańskiej magii, której Harry nigdy wcześniej nie widział. W końcu kobieta została pokonana, a dzwon uderzył raz – dźwięk był głęboki, niemal poza granicą słyszalności. Powietrze zadrżało, ziemia uspokoiła się, a chmura nad Wawelem zaczęła się rozwiewać. Po wszystkim, gdy już wyszli z kościoła i spojrzeli na spokojną płytę Rynku, Harry uśmiechnął się i powiedział:

– Kraków to naprawdę magiczne miejsce.

Hermiona kiwnęła głową.

– I ma jeszcze wiele tajemnic do odkrycia – powiedziała, a Radomir dodał z uśmiechem:

– To tylko początek, panie Potter.

Minęło kilka dni od wydarzeń pod Kościołem Mariackim. Kraków z pozoru wrócił do normy. Turyści znów robili zdjęcia z gołębiami, hejnał rozbrzmiewał punktualnie, a dorożkarze wołali do przechodniów. Jednak Harry wiedział, że coś się zmieniło. W mieście była teraz jakaś nowa harmonia. Jakby duch magii, który tak długo był uśpiony, znów zasnął – ale już na spokojnie, bez groźby przebudzenia. W ostatni wieczór przed powrotem do Anglii Harry stał pod Sukiennicami. Trzymał w dłoni kubek

gorącej czekolady i patrzył, jak złote światła latarni odbijają się na mokrym bruku. Gołębie zwinęły się w kupkach piór na parapetach, a para czarodziejów właśnie zniknęła w zaułku obok lokalu „Pod Miedzianym Krukiem” – magicznej kawiarni znanej tylko nielicznym. Hermiona podeszła do niego z uśmiechem i owinięta szalikem szczelnie wokół szyi.

– Gotowy? Pociąg do Londynu odjeżdża jutro z rana, musimy się spakować.

Harry spojrzał jeszcze raz na Rynek.

– Myślisz, że to naprawdę koniec? – zapytał.

Hermiona wzruszyła ramionami.

– Z magią nigdy nie ma końca. Są tylko nowe początki.

Radomir Krzyżanowski, oparty o latarnię, palił fajkę. Uniósł wzrok.

– Dobrze się spisaliście. Jeśli kiedyś wrócicie, może pokażę wam kopalnię w Wieliczce. Tam magia jest jeszcze starsza niż ta na Wawelu. Albo... klasztor w Tyńcu. Tam czas płynie inaczej.

– Kusisz – powiedział Harry z uśmiechem.

Radomir uniósł brew.

– Kraków nie lubi być zapomniany – powiedział – A Kamień Smoka, choć uśpiony, nie został zniszczony. Pamiętajcie o tym.

Hermiona poklepała go po ramieniu.

– My zawsze pamiętamy – odparła.

Zegar na wieży wybił godzinę. Hejnał znów zabrzmiał – ten sam co zawsze, ale jakby tym razem miał w sobie coś więcej. Może nutę podziękowania. A może pożegnania. Gdy Harry z Hermioną znów pojawili się na Dworcu Głównym, mijając zabieganych mugoli i czarodziejów ukrytych za zaklęciami iluzji, nie oglądali się za siebie. Ale w sercach nieśli miasto – jego mgły, jego duchy i jego pieśni. A głęboko, bardzo głęboko, coś szeptało: „Jeszcze się spotkamy...”

Harry stał jeszcze chwilę na peronie, zanim wszedł do pociągu. W kieszeni miał kamyczek z krakowskiego bruku – zwykły, szary, ale dla niego wyjątkowy. Przypominał o miejscu, gdzie magia miała inne brzmienie – starsze, głębsze, cichsze. Kiedy zniknął w wirze podróży, nad Krakowem zapadła noc. W Wieży Mariackiej hejnałista poprawił hełm, spojrzał w niebo i zagrał znajome tony – krótką melodię, jak zawsze urywaną, jakby wciąż ktoś przypominał, że pewne historie nie mają końca. Tylko czekają na kolejne przebudzenie. I tak magia znów zasnęła. Ale nigdy na zawsze.

Życie to jest teatr...

Ze spektaklu *Zamach na Narodowy Stary Teatr. Narodziny Narodu* w reżyserii Jakuba Skrzywanek wyszedłem cało. Zbrojny atak przerwał niezwykłą inscenizację *Wyzwolenia* Stanisława Wyspiańskiego, które jak w lustrze ukazywało nasze pielęgnujące traumy społeczeństwo. Nikt nie wtargnął na salę, ale zza kulis dochodziły krzyki i głucho wystrzały. Jednak powiało grozą... Przecież w niepewnej rzeczywistości ktoś mógłby ten moment wykorzystać... Na ekranie zobaczyliśmy relację na żywo z placu Szczepańskiego wypełnionego wozami policyjnymi i karetkami pogotowia oraz setki ciał w plastikowych workach – w przerwie nadal leżały w Sali Modrzejewskiej. Dowiedzieliśmy się, że zamach wstrząsnął krajem i światem. Do krakowskiego dramatu odnoszą się prezydent Duda, premier Tusk, a nawet sam prezydent USA Trump. Szok?! Przecież telewizja nie kłamie? Widzimy, jak łatwo jest dzisiaj manipulować społeczeństwem!

Druga część spektaklu to „rozgrywka” wokół ofiar i ich rodzin. Głównym „manipulatorem” jest Stowarzyszenie Rodzin i Bliskich Ofiar Zamachu na Narodowy Stary Teatr „Nie jesteś sam”... Przerabiamy to niemal każdego miesiąca od ponad dziesięciu lat! Zawładnąć uczuciami, emocjami, wykorzystać dramat dla potrzeb politycznych. Liczy się cel, nie ludzie. Magia teatru jest ambrozją w porównaniu z nieustającą telewizyjną manipulacją dzielącą bezwzględnie nas, Polaków. Wątpliwość, po której stronie tkwię, czy jestem „my”

czy „oni”, sływa ze sceny, gdy obserwujemy, jak wygląda praca nad spektaklem... Co staje się ważniejsze – prawda czy tworzona fikcja ocierająca się o prawdę? Czy dzieło jest dla „onych” – widzów, czy dla „nas” – kreatorów otaczającej nas rzeczywistości?

To niezwykły i bardzo ważny spektakl, który ukazuje, z jakim światem, kreowanym wirtualnie kłamstwem, musimy się zmagać każdego dnia. Jak bardzo trzeba uważać, by nie stać się pacynką i ofiarą wymyślonej, zakłamaną i nierealnej rzeczywistości. Już dawno pisał o tym poeta Edward Stachura: *Życie to jest teatr, mówisz ciągle, opowiadasz; / Maski coraz inne, coraz mylne się*

fol. Janusz M. Paluch

zakłada; / Wszystko to zabawa, wszystko to jest jedna gra / Przy otwartych i zamkniętych drzwiach. / To jest gra! Chcesz czy nie, bierz udział w tej – nieczystej – grze...

| Janusz M. Paluch

Koncepcja i reżyseria: Jakub Skrzywanek, scenariusz: Jan Czapliński, Jakub Skrzywanek, współpraca dramaturgiczna: Dorota Semenowicz, scenografia i aranżacja przestrzeni oraz kostiumy: Natalia Mleczek, reżyseria światła i aranżacja przestrzeni: Aleksandr Prowaliński, muzyka: Karol Nepelski, choreografia: Agnieszka Kryst, video: Natan Berkowicz, inspicjent: Zbigniew S. Kaleta
Obsada: Iwona Budner, Aldona Grochal, Katarzyna Krzanowska, Dorota Segda, Karolina Staniec, Zbigniew W. Kaleta, Radosław Krzyżowski, Paweł Kruszelnicki, Grzegorz Mielczarek, Przemysław Przestrzelski, Kamil Pudlik, Łukasz Stawarczyk

Narodowy Stary Teatr im. Heleny Modrzejewskiej w Krakowie
Zamach na Narodowy Stary Teatr. Narodziny narodu

Premiera: 21 marca 2025 roku

FISZKI (089.3)

Zagadka ważniejsza

atwe kryminały mogą dać wytchnienie, ale często pozostawiają niedosyt. Nasze umysły lubią zagadki, a one są starsze niż eposy i powieści. Poprzedzają zinstytucjonalizowaną szkołę, a w dawnych, ciężkich czasach ją zastępowały. Uczyły umysłowej giętkości, dostrzegania paradoksów, wieloznaczności słów, spojrzenia z innej perspektywy, myślenia metaforycznego.

Zacznijmy od ludu polskiego. Zygmunt Gloger zapisał nad Narwią i Bugiem: „Sceka

jak pies. Ma usy jak pies i ogon jak pies, a nie pies. Co to jest? – Suka!”.

Jeśli komuś się to wydaje zbyt przaśne, udajmy się w świat kultury. Pamiętamy przecież, jak Sfinks zapytała Edypa o zwierzę, które rano chodzi na czterech nogach, w południe na dwóch, a wieczorem na trzech. – Człowiek!

Poprawne odpowiedzi ratują życie bohaterów. Tak było także w fantastycznym świecie Tolkienowskiego Śródziemia. Gollum toczy pojedynek na zagadki z Bilbem. „Co to jest: coś, przed czym w świecie nic nie uciecze, co gnie żelazo, przegrzyza miecze, pożera ptaki, zwierzęta, ziele, najtwardszy kamień na mąkę miele, królów nie szczeni, rozwała mury, poniża nawet najwyższe góry? – Czas”.

Bilbo zaś zapytał o zęby: „Trzydzieści białych koni na czerwonej górze najpierw kłapie, potem stuka, wreszcie stoi w miejscu”. Autor *Hobbita* był znawcą kultur europejskich, więc nie dziwi nas obecność podobnego opisu ust w polskim folklorze: „Czerwona grządka. Białe kurczątki”.

Czytanie klasycznego *Złotego żuka* Edgara Allana Poeego natchnęło łódzianina Jana Kowalewskiego do zostania kryptologiem. To on złamał sowieckie szyfry w 1919 roku, dzięki czemu udało się odeprzeć najazd wroga w roku 1920.

Zagadki, w tym kryminalne, to trening umysłu, a nie rozrywka nierobów.

| Artur Czesak

POMNIKI HISTORII

Zamek Czocha w Górach Izerskich

Malowniczy i tajemniczy. Oto słowa, które najlepiej oddają jego charakter. Został wybudowany na pograniczu śląsko-łużyckim w XIII w. na polecenie króla czeskiego Wacława I. Przez wieki władali nim kolejno: Piastowie Śląscy, przedstawiciele wpływowych rodów rycerskich, biskupi miśnieńscy i na koniec można rodzina niemieckich przemysłowców – producentów cygar. I to oni przywrócili zamkowi jego dawną świetność.

fot. Michał Grychowski

A było tam co robić, ponieważ w wyniku pożaru w 1793 r. spaliły się m.in. biblioteka i jej cenne zbiory, zbrojownia i większość zaopatrzeniowego wyposażenia. Po II wojnie światowej w jego murach umieszczono ośrodek dla oficerów Wojska Polskiego i wtedy na próżno było szukać tego miejsca – zamek zniknął z map. Współcześnie stał się jedną z największych atrakcji turystycznych regionu. Stanowi o tym zarówno wspaniała architektura zamku, jak i burzliwa historia oraz legendy związane z jego przeszłością. A jest o czym posłuchać: poczynając od historii zdradzonego męża, który utopił swą niewierną żonę w studni (ponoć z jej głębin ciągle słychać zawodzenie nieszczęśnicy), przez zamurowanego za kominkiem nieboszczyka, tajemnicze skarby, zapadnię umieszczoną pod małżeńskim łóżem rzucającą śpiącego delikwenta wprost do lochu, konszachty właścicieli zamku z rosyjskim dworem carskim podobno skutkujące ukryciem po rewolucji październikowej cennych kolekcji (w tym insygniów koronacyjnych Romanowów), po tajną szkołę

szyfrantów Abwehry i równie tajne eksperymenty z nowymi rodzajami broni oraz sensacyjne wywiezienie elementów wyposażenia zamkowego po zakończeniu II wojny światowej. O takich drobiazgach jak błąkające się po zamku i okolicy duchy, krwawe najazdy i porachunki, awantury o dziedziczenie – nawet nie wspomnę. Wędrówki po zamkowych wnętrzach, dziedzińcach, wieżach i skarbcu doprawdy są fascynujące. Tu w każdym kącie kryją się jakieś tajemnice i zagadki. Dla jednych wycieczka do Czochy będzie pouczającym spotkaniem z historią i sztuką, miłośnicy kryminałów i fantastyki skorzystają podczas oprowadzania tematycznego, a pozostali po prostu zachwycą się widokami i atmosferą miejsca. Należy również wspomnieć, że zamek Czocha był planem zdjęciowym m.in. do filmów *Wiedźmin* i *Tajemnica twierdzy szyfrów* oraz wielu programów telewizyjnych popularyzujących historię.

| Anna Grychowska

WYSTAWY

Chełmoński

I Kraków doczekał się w końcu tej wielkiej wystawy monograficznej Józefa Chełmońskiego, która gościła wcześniej w Muzeach Narodowych w Warszawie i Poznaniu, gdzie cieszyła się znakomitą frekwencją. Podobno krakowska aranżacja jest tą najciekawszą, odbywa się w dodatku w dwóch miejscach: w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie oraz w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, obowiązuje jeden bilet. Zaprezentowano aż 195 dzieł artysty: obrazy olejne, akwarele, szkice i rysunki, a dopełnieniem ekspozycji są dwa pastele portretowe Chełmońskiego namalowane przez Leona Wyczółkowskiego oraz portret olejny Wandy Chełmońskiej, córki malarza, pędzla Olgi Boznańskiej. To wzruszające przeżycie – stanąć przed obrazami znanymi z podręczników szkolnych i albumów, takimi jak *Babie lato*, *Pastuszek*, *Bociany*, przybyłymi z muzeów wielu miast polskich, oraz odkryć te nieznanne – ściągnięte z prywatnych kolekcji i muzeów z Rapperswilu, Budapesztu, Santa Ana czy

San Francisco. Zwiedzając wystawę *Chełmoński*, można podążać ścieżkami tematycznymi: hipologiczną (Gmach Główny, centralna część ekspozycji), etnograficzną (po lewej stronie od wejścia), ornitologiczną wzbogaconą o nagrania głosów ptaków i konserwatorską (w Sukiennicach).

Malarstwo Chełmońskiego charakteryzuje się realistycznym przedstawieniem polskiej przyrody i scen rodzajowych z życia wiejskiego z naciskiem na szczegółowość i emocjonalny przekaz. Artysta oddawał skrupulatnie detale – zarówno w pejzażach, które zachwycają światłem i barwą, jak i w przedstawieniach postaci i zwierząt – słynne *Żurawie*, *Kuropatwy*. Jego styl

określa się często mianem lirycznego realizmu, mamy tu do czynienia z zatrzymanymi ulotnymi chwilami i poetyckim nastrojem. Kontrastem do tych sielskich obrazów są te bardzo ekspresyjne i dynamiczne – ikoniczne trójki i czwórki z rozpędzonymi zaprzęgami. Najstynniejsza *Czwórka* z Sukiennic jest świeżo po konserwacji, którą ukończono we wrześniu ubiegłego roku, a ze względu na ryzyko związane z transportem tego wielkoformatowego dzieła nie opuści ono macierzystej galerii. Towarzysząca mu w Malarni wystawa *Czwórka. O konserwacji i badaniach obrazu Józefa Chełmońskiego* odkrywa tajniki tego procesu oraz prezentuje niezwykle interesujące wyniki badań nad

obrazem. Ciekawostką jest, że to znamienite dzieło powstawało etapami, a w trakcie artysta zmieniał koncepcję i wprowadzał poprawki, co wykazały fotografie w różnych rodzajach promieniowania: UV, IR, RTG. Możemy je zobaczyć na multimediach załączonych do wystawy, jest też paleta i farby artysty, pigmenty, z których korzystał, oraz dokumentacja z przebiegu prac konserwatorskich.

Ta niezwykła wystawa adresowana jest do szeroko pojętej publiczności, od dzieci po dorosłych, i będzie cieszyć nasze oczy do 30 listopada tego roku. Gorąco namawiam do jej obejrzenia, zwłaszcza że zwiedzający mogą skorzystać też z audioprzewodnika, kodów QR, zorganizowanego oprowadzania, warsztatów i imprez towarzyszących.

| Barbara Zajączkowska

Spacerownik prądnicki – opowieść o północy Krakowa, cz. 2

Gdy otwarto linię tramwajową na Górkę Narodową, jeden z przystanków nazwano „Papierni Prądnickich”. Pojawiły się też inne nowe nazwy – Zawodzie, rondo Piekarza Ochwata i rondo Chleba Prądnickiego. Okazało się, że niektóre nazwy dziś nie są czytelne – kim był Piotr Kluzek i Jakub Major, co znaczy Bularnia i Brogi? Oraz, przede wszystkim, skąd wzięły się określenia Prądnik Biały i Prądnik Czerwony? I jeszcze, dlaczego rzeka Prądnik zmienia nazwę na „Białucha”? Przecież inne rzeki, jak Wisła, Odra, a nawet Sudół i Bibiczanka, mają takie same nazwy przez cały swój bieg, od źródeł po ujście... – od kilku lat takie pytania padają coraz częściej i coraz głośniej. *Spacerownik prądnicki* jest odpowiedzią na tę ciekawość.

Prądnik to nazwa rzeki oraz dwóch z dawnych wsi położonych nad jej brzegami. Dziś określamy tak tereny na północy Krakowa, na które rzeka miała szczególny – *nomen omen* – wpływ, czyli dzielnice Prądnik Biały i Czerwony (oraz fragment Grzegórzek). Największa część znajduje się w dzielnicy IV Prądnik Biały i to rada tej dzielnicy podjęła decyzję o publikacji *Spacerownika prądnickiego*. Choć granicę Krakowa na rzece Prądnik wyznaczono już w czasie lokacji miasta w 1257 roku, to nie wiemy, którą dokładnie wtedy płynęła. Ta niejednoznaczność i niedookreślenie to siła północy Krakowa, gdyż pozwala nam poznawać Prądnik na wiele sposobów. Możemy odkrywać dawne pogranicze, czyli miejsce, gdzie krzyżowały się interesy, budowano karczmy i fortyfikacje. Można szukać śladów dawnych przedmieść i rogatek wyznaczających granice miasta. Można podążać szlakami wiodącymi do Krakowa z Warszawy, Mazowsza, Śląska i Wielkopolski. Trasy te do dziś są czytelne dzięki kapliczkom, które kiedyś pełniły funkcję drogowykh wskazówek. Na Prądniku zachowało się ich ponad 20. Można odkrywać architekturę: kilka dzieł Wacława Krzyżanowskiego (architekta, który zaprojektował m.in. Bibliotekę Jagiellońską), modernistyczny gmach Wydziału Ogrodniczego z paletą farb na fasadzie, malowidła Jerzego Nowosielskiego w kościele na Azorach oraz wybitne przykłady współczesne, jak np. kościół Redemptor Hominis. Kolejny trop to ludzie, osoby znane z polskiej historii oraz „wielkie serca małej społeczności” – dobroczyńcy w swojej okolicy, którzy na Prądniku nadal są pamiętani. Można też dać się prowadzić rzekom i iść na spacer nad Prądnikiem-Białuchą, Bibiczanką, Sudółem i Sudółem Dominikańskim. Najwięcej historycznych śladów i najbardziej niezwykle widoki są właśnie na ich brzegach. *Spacerownik prądnicki* zbiera i pokazuje takie wskazówki do własnych wypraw i przechadzek.

Tyle ciekawostek o terenach nad rzeką! Czy to oznacza, że wszędzie jest coś ciekawego? Zapewne nie, niemniej jednak my mamy to szczęście, że mieszkamy w Krakowie i dookoła możemy znaleźć mnóstwo zaskakujących zakamarków. Wystarczy tylko wyjść na spacer.

Spacerownik prądnicki sfinansowany przez Radę Dzielnicy IV Prądnik Biały jest już dostępny w wybranych filiach Biblioteki Kraków i w prądnickich szkołach. Można go także wygrać w kawiarni Trzy Kawki przy ulicy Kuźnicy Kołłątajowskiej 4A – wystarczy odpowiedzieć na zagadkę. Podpowiedź: większość odpowiedzi znajduje się w tym artykule. Udanej zabawy!

| Zofia Ozaist-Zgodzińska

ZOFIA OZAIST-ZGODZIŃSKA

SPACEROWNIK PRĄDNICKI. KSIĄŻKA DO DZIAŁANIA

Muzeum Inżynierii i Techniki | Kraków 2024

Kalendarium wydarzeń kulturalno-edukacyjnych

wydarzenia dla dzieci

wydarzenia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

BOOK NOOK – BAŚNIOWE ŚWIATY W MINIATURZE

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Wystawa prac Kai Konarskiej. Artystka jest twórczynią serii ciekawych przedmiotów upiększających przytulną, domową przestrzeń. Miernie tworzone miniaturowe światy, zaklęte w ścianach pudełek, wkłada pomiędzy książki w domowych bibliotekach. Są to miniświaty, pokoiki z mebelkami i biblioteczkami, śpiącymi kotami czy stygnącą herbatą w maleńkiej filiżance. Umieszczone obok nich cytaty z literatury odsyłają nas do scen z powieści Lewisa, Bułhakowa, Pratchetta, Kinga, Mroza... Każdy book nook jest starannie budowany, klejony, rzeźbiony, dziergany i ręcznie malowany zręcznymi dłońmi, zwykle nocami, w zaciszu domowej pracowni.

EGIPT – EWA SŁOBODZIAN

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3,
tel. 12 618 91 81

Ewa Słobodzian – artystka wizualna, zajmuje się malarstwem i fotografią, łącząc różne formy wyrazu z refleksją nad codziennością. Wystawa to wizualna opowieść o podróży przez centralny obszar starożytnej i współczesnej cywilizacji nad Nilem. Zdjęcia ukazują majestatyczne zabytki: od Luksoru i Karnaku po Kair i Aleksandrię, surowe piękno pustyni oraz codzienne życie w egipskich wsiach rozciągających się wzdłuż rzeki. To zapis spotkań, miejsc i chwil, które budują pełniejszy obraz Egiptu – zarówno turystycznego, jak i tego mniej znanego, autentycznego.

REFLEKSJE I NASTROJE – WYSTAWA MALARSTWA ANDRZEJA WITKOWSKIEGO

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Wystawa obrazów Andrzeja Marii Witkowskiego – wieloletniego członka Koła Malarstwa „Lajkonik” działającego przy Domu Kultury Polskiego Związku Głuchych w Krakowie. Prezentowane prace tworzone w różnych technikach są inspirowane religią, przyrodą, wydarzeniami z historii Polski oraz bogactwem krakowskiej tradycji i kultury.

NA TRZY GŁOSY

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Prezentacja obrazów Haliny Kamionki, Agnieszki Madej oraz Ewy Mazurkiewicz.

SŁOŃCE KRAKOWA – JAROSŁAW TARNOWSKI

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59,
tel. 797 301 022

Szpachla, pędzel, palce – nie narzędzia, nie eksperymenty z technikami, formatami, fakturami są najważniejsze, nawet nie to, co jest przedstawione na płótnach Jarosława Tarnowskiego – „modele”, czyli kamienice i ulice historycznego miasta królów, ale światło. Można zobaczyć tę samą ulicę, ten sam budynek, nawet z tego samego kąta, ale i tak będą wyglądać zupełnie inaczej na różnych obrazach. Wystawa pokazuje znane zakątki Krakowa o różnych porach dnia, w każdą pogodę, we wszystkich porach roku. Zapraszamy do obejrzenia historii, która narodziła się w Krakowie. Na wystawie będzie można zobaczyć, jak każdy obraz powstawał od podstaw i docenić siłę sztuki.

STREFA KOMFORTU

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Joanna Tokarczyk jest absolwentką Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Zakopanem oraz Akademii Sztuk Pięknych w Poznaniu. Maluje obrazy olejne na płótnie i pracuje w biurze architektonicznym.

KORONKA KLOCKOWA – RĘKODZIEŁO MIECZYŚŁAWY PASTERNAK

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Mieczysława Pasternak – emerytowana bibliotekarka, kustoszka, florystka i koronczarka. Autorka wielu wystaw, prezentacji i warsztatów. Zdobywczyni wyróżnień i nagród w koronce klockowej. W 2023 roku zdobyła III miejsce w XIX Ogólnopolskim Konkursie Koronki Klockowej w Bobowej.

KRAKÓW NA PŁÓTNIE OKIEM PRZEWODNIKA – RENATA RYCHLIK

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Renata Rychlik to absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego i Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Jest licencjonowaną przewodniczką po Krakowie i Włoszech. Swoją miłość do miast przelewa na płótno.

WIERZBY, CZYLI GALERIA JEDNEGO OBRAZU

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Zofia Kamińska – maluje zawodowo, jest makiżystką. Swoją biegłość w posługiwaniu się pędzlem przeniosła z czasem na blejtram i papier. Maluje portrety, pejzaże i kwiaty.

PRZYJACIELE – EWA SŁOBODZIAN

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Bronowickie Stowarzyszenie Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie przedstawia cykl obrazów, których bohaterami są mężczyźni. W sierpniu prezentowany będzie obraz Ewy Słobodzian *Przyjaciele* wykonany techniką akrylu na płótnie. Autorka uprawia pastel, rysunek tuszem i linoryt, malarstwo, głównie akrylowe.

KOZIOROŻEC – ANNA LEWIŃSKA

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 21, Wypożyczalnia dla dorosłych,
ul. Królewska 59, tel. 797 301 021

Anna Lewińska – ukończyła Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej na kierunku konserwacja zabytków architektury i urbanistyki, a także pedagogikę oraz malarstwo na krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych. Prace wykonuje w różnych technikach, poczynając od akwareli i pasteli, po akryl i olej. Jest członkinią Bronowickiego Stowarzyszenia Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie. Zaprezentuje obraz *Koziorożec* wykonany w technice olej na płótnie.

PEJZAŻE – JOLANTA SURÓWKA

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 22, ul. H. Sienkiewicza 2,
tel. 797 301 004

Jolanta Surówka maluje amatorsko. Jej ulubione techniki malarskie to olej i akwarela. Artystka jest członkinią zarządu Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera w Krakowie.

W BARWACH JESIENI – WYSTAWA PRAC JADWIGI GRZYMAŁY

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 27, ul. Królowej Jadwigi 37 b,
tel. 797 301 016

Jadwiga Grzymała należy do Bronowickiego Stowarzyszenia Przyjaciół Sztuk Wszelkich im. Włodzimierza Tetmajera. Jesień jest ulubioną porą roku malarki, zwłaszcza ta złota, słoneczna. Jej zachwycające, pełne energii kolory przenosi na płótno.

KRĘCI MNIE WODA

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 35, ul. T. Chałubińskiego 47,
tel. 797 024 005

Wystawa malarstwa Jagody Kaszuby. Artystka to lekarka, specjalistka alergologii i pediatrii. Motywy swoich prac wybiera intuicyjnie, kierując się emocjami. W przeszłości na pierwszym planie był pejzaż, aktualnie ustąpił on miejsca człowiekowi, stając się dla niego tłem. Podziwia twórczość polskich malarzy. Wysoko ceni

kunst hiszpańskiego mistrza malowania wody Joaquína Sorolli. Duży wpływ na jej sposób patrzenia na przyrodę odegrali twórcy kanadyjscy zrzeszeni w Grupie Siedmiu oraz Tom Thomson. W czerwcu br. obroniła pracę dyplomową na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

HAFT-ART: WYSZYTE Z PASJĄ – GRAŻYNA JASTRZĘBSKA

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Wystawa prac Grażyny Jastrzębskiej, bibliotekarki z wieloletnim stażem, która od kilku lat realizuje swoje zainteresowania matematyczne, tworząc haft matematyczny.

NOWOHUCKIE KLIMATY – WYSTAWA FOTOGRAFII BEATY SULIKOWSKIEJ I STANISŁAWA GACKA

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 53, os. Stalowe 12, tel. 12 644 23 52

Beata Sulikowska interesuje się fotografią, współpracuje z Krakowskim Klubem Fotograficznym, w którym doskonaliła swoje umiejętności. Otrzymała wiele nagród w konkursach, prace prezentowała na wystawach fotograficznych i publikowała w prasie. Stanisław Gacek przygodę z fotografią zaczął w 2013 roku. Traktuje fotografowanie jako oderwanie się od codzienności. Wspólna pasja fotograficzna autorów wystawy i miłość do Nowej Huty zaowocowały długoletnim projektem „O Nowej Hucie” dokumentującym życie codzienne tej dzielnicy. Wystawa prezentowana jest w ramach projektu „70 wystaw na 70-lecie” realizowanego w 2025 roku z okazji jubileuszu 70-lecia Krakowskiego Klubu Fotograficznego.

ALEKSANDER KIERNICKI I JEGO NIEZWYKŁE HOBBY

1–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia Teatralna (nr 55), os. Teatralne 25, tel. 517 377 255

Autor, obserwując swoją mamę przy pracy, nauczył się szyc, szydełkować, haftować i robić na drutach. Ta dziecięca zabawa przerodziła się w hobby pozwalające się zrelaksować i wyciszyć. Wszystkie stylizacje, inspirowane kostiumami sceny teatralnej lub operowej, wykonuje samodzielnie. W kolekcji ma około 300 zrealizowanych projektów sukien dla lalek.

WAKACYJNE SPACERY – DOMKI

4–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Fundacja Nowe Centrum zaprasza na wystawę uczestniczek warsztatów plastycznych z Centrum Aktywności Seniorów Bieńczyce pod kierownictwem Anny Starmy. Mottem wystawy jest hasło „Gdy dwóch robi to samo, to nie jest to samo”. Autorki obrazów malują, by zatrzymać chwilę. Malowanie jest dla nich odpoczynkiem i sposobem na osiągnięcie wewnętrznego spokoju. Obrazy ukazują, jak artystki interpretują rzeczywistość oraz ich nastrój dzięki wyjątkowemu operowaniu kolorami.

ŻARTY SIĘ SKOŃCZYŁY?

9–30 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wystawa prac krakowskiego rysownika Krzysztofa M. Krawczyka posługującego się pseudonimem Vankukuś. Na koncie artystycznych dokonań zgromadził wiele publikacji, brał udział w konkursach oraz wystawach indywidualnych i zbiorowych. Autor oprócz rysunków tworzy wiersze, fraszki, limeryki i krótkie utwory satyryczne. Na wystawie przedstawione zostaną prace reprezentatywne dla tematów, stylu i technik plastycznych, w których autor poruszał się na przestrzeni lat.

INDUSTRIAL – NOWA HUTA

20 września w godzinach otwarcia biblioteki
Filia nr 54, os. Młodości 8, tel. 12 644 13 22

Wystawa fotograficzna Stacha Gacka. Zdjęcia prezentowane na wystawie wykonane zostały w pierwszej dekadzie XXI w. na terenie zakładu ArcelorMittal Poland Oddział w Krakowie (dawniej Kombinat Metalurgiczny Huta im. Włodzimierza Lenina i Huta im. Tadeusza Sendzimira). Przedstawiają one instalacje i obiekty przemysłowe, niektóre już nieistniejące, tak jak wielki piec nr 3. Wystawa realizowana w ramach akcji „Zajrzyj do Huty”.

DYSKUSYJNY KLUB KOMIKSU #12

1 września, godz. 17:00

Punkt biblioteczny dla młodzieży Filii nr 31, ul. Zachodnia 7/3a, tel. 797 024 021

Wydarzenie skierowane do wszystkich, którzy chcą rozmawiać o komiksach, wymieniać się opiniami, poznać innych fanów komiksów oraz bogatą ofertę tytułów dostępnych w bibliotece. Uczestnicy porozmawiają o tym, co w temacie kadrów i dymków działa się przez wakacje, a także spojrzą w przyszłość – dyskutując o komiksowych zapowiedziach.

MAŁE I DUŻE KROPECZKI

1 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty haftu matematycznego dla dzieci w wieku powyżej 7 lat. Uczestnicy nauczą się wyszywać kropki. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

WRÓCI TEN CZAS

2 września, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich. Lwowski Kabaret Artystyczny „Czwarta Rano” zaprezentuje program „Wróci ten czas” – będzie to śpiewająca wyprawa do miasta, które wspomnienia w piosenki i wiersze zamienia”. Spotkanie poprowadzi Anna Stengl.

OPOWIEŚCI NA DOBRE MYŚLI

3 września, godz. 16:00

Filia Teatralna (nr 55), os. Teatralne 25, tel. 517 377 255

Spotkanie biblioteczne i bajkoterapeutyczne dla dzieci w wieku od 4 do 9 lat. Biblioterapia opiera się na pracy ze specjalnie dobranymi książkami

w celu wspierania rozwoju emocjonalnego, nauki empatii i pokazania sposobów radzenia sobie z lękiem czy stresem. Zajęcia realizowane przez Polskie Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów Psychologii poprowadzą Karina Marciniak i Angelika Kurzyk.

WAKACYJNE STROFY – SPOTKANIE OTWARTEGO KOŁA AUTORÓW PRZY KRAKOWSKIM ODDZIALE ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH

3 września, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie połączone z czytaniem utworów napisanych podczas wakacji przez członków Koła, refleksjami i rozmowami na temat przeczytanych utworów z uwzględnieniem inspiracji twórczych oraz wymianą doświadczeń i uwag o doskonaleniu warsztatu pisarskiego.

JESIENNY DESZCZYK

3 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy, korzystając z różnych materiałów plastycznych i kreatywnych, wykonają kolażową pracę przedstawiającą jesienny krajobraz z parasolką. Poprzez wycinanie, klejenie i zaginanie poszczególnych elementów, a także ozdabianie szlaczkami, będą mieli okazję ćwiczyć małą motorykę. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SUPEŁKI I OCZKA

3 września, godz. 17:00–19:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Spotkanie miłośników dziergania i szydełkowania, tych zaawansowanych i początkujących. Uczestnicy wspólnie podziergają, wymieniają się pomysłami i doświadczeniami. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Oddziale dla dzieci Filii nr 56.

ALEKSANDER KULISIEWICZ – BARD KACETÓW

4 września, godz. 12:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 013

Wrześniowe spotkanie Klubu Dojrzałego Czytelnika poświęcone będzie postaci Aleksandra Kulisiewicza, dziennikarza i więźnia obozu koncentracyjnego w Sachsenhausen. W okresie uwięzienia tworzył piosenki o tematyce obozowej, zapamiętał także i zachował wiele pieśni autorstwa innych więźniów. Po wojnie utworzył archiwum dokumentujące kulturę wytworzoną przez więźniów obozów. Postać i twórczość Aleksandra Kulisiewicza przedstawi jego syn, Krzysztof. Uczestnicy spotkania wysłuchają nagrań piosenek Aleksandra Kulisiewicza.

WIECZÓR AUTORSKI BARBARY MARYSZEWSKIEJ

4 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Barbara Maryszewska przepracowała 36 lat w szkole średniej w Prudniku jako bibliotekarka i nauczycielka wiedzy o kulturze. Aktualnie

mieszka w Krakowie. Mimo że nie publikowała jeszcze swoich wierszy, miała kilka spotkań autorskich w Krakowie, we Wrocławiu i w Prudniku. Spotkanie poprowadzi Jacek Aleksander Sojan.

(Z)RĘCZNI

6 września, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium,
ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze wzajemnej współpracy uczestnicy o zróżnicowanym poziomie umiejętności wymienią się doświadczeniem, prezentują swoje prace, omawiają nowe włóczki i projekty.

PIKNIK ŻYCZLIWOŚCI

6 września, godz. 11:00–16:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Biblioteka Kraków zaprasza na piknik życzliwości. Tematem będzie życzliwość i dawne słowa dodające siłę i pocieszenia. W programie m.in. występy zespołów folklorystycznych, tj. Zespołu Pieśni i Tańca „Solny Gościniec” z Trąbek oraz zespołu „Kopieńioki” z Igołomi-Wawrzeńcyc, nauka przyspiewek i tańców ludowych, przedstawienie o tematyce regionalnej w wykonaniu aktorów Teatru Otwartego, interaktywna opowieść o sztuce głoszenia ceremonialnych oracji i składania życzeń snuta przez Dorotę Majkowską-Szajer, warsztaty na temat odkrywania pochodzenia popularnych polskich powiedzeń i zwrotów, kreatywne warsztaty tworzenia makatek i kolaży z życzeniami pisanymi gwarą oraz pięknego pisania. Uczestnicy pikniku otrzymają okolicznościowe zakładki, kartki pocztowe i przypinki z życzliwymi powiedzeniami w gwarze małopolskiej. Projekt dofinansowany ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Edukacji w ramach programu Nasze tradycje.

KOCHANOWSKI CZYTA! NARODOWE CZYTANIE Z BIBLIOTEKĄ KRAKÓW

6 września, godz. 16:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania promującej czytelnictwo i dorobek polskiej literatury. Czytanie rozpoczniemy od przypomnienia utworów Jana Kochanowskiego. Przy okazji chcemy przedstawić słuchaczom także inne interesujące pozycje – *Kacpra Ryxa* Mariusza Wollnego, *Dezorientacje. Biografię Marii Konopnickiej* Magdaleny Grzebałkowskiej oraz *Schronisko, które spowiadał mrok* Sławka Gortycha. Do wspólnej lektury zostali zaproszeni sąsiedzi Biblioteki Główny, przedstawiciele władz miasta oraz miejskich instytucji kultury, czytelnicy i bibliotekarze. Występ muzyczny przygotowuje zespół Muzealne Zbi(ory) działający przy Muzeum Krakowa. Dla najmłodszych przygotowana zostanie również strefa warsztatowa.

OBCHODY DNIA MARZYCIELA

8 września, godz. 17:00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz dla ich rodziców. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek *Kupa marzeń* Juliana Gougha i Jima Fielda, *Kiedy otwierasz książkę* Caroline Derlatki, *Marzenia. Fakty, mity, głupoty* Macieja Szymanowicza oraz *Mysz, która chciała być lwem* Rachel Bright. Uczestnicy będą mieli okazję przenieść swoje marzenia na papier za pomocą kredek, flamastrów oraz innych dostępnych materiałów plastycznych, a także opowiedzieć o nich.

CRAFTEKA – DECOUPAGE

8 września, godz. 17:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Spotkanie dla osób dorosłych zainteresowanych rękodziełem, plastyką i kreatywnym spędzaniem czasu. Podczas spotkania będzie można wykonać prace plastyczne, a także wymienić się z innymi uczestnikami pomysłami i doświadczeniami. Podczas wrześniowego spotkania będzie można wykonać prace w technice decoupage, tj. drewnianą zakładkę do książki, podstawkę pod kubek i elementy drewnianej biżuterii.

ŻARTY SIĘ SKOŃCZYŁY?

9 września, godz. 17:00

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Wernisaż wystawy prac krakowskiego rysownika Krzysztofa M. Krawczyka, znanego jako Van-kukuś. Na koncie artystycznych dokonań zgromadził wiele publikacji, brał udział w konkursach oraz wystawach indywidualnych i zbiorowych. Autor oprócz rysunków tworzy wiersze, fraszki, limeryki i krótkie utwory satyryczne. Na wystawie przedstawione zostaną prace reprezentatywne dla tematów, stylu i technik plastycznych, w których autor poruszał się na przestrzeni lat.

AGATKA MÓWI, ŻE... POWIADANIA FILOZOFICZNE

9 września, godz. 17:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”,
ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Arkadiuszem Franią – poetą, prozaikiem, eseistą, krytykiem literackim, doktorem nauk humanistycznych. Opublikował osiem zbiorów wierszy, cztery książki prozatorskie i eseistyczne oraz dziewięć tomów krytycznoliterackich poświęconych głównie życiu literackiemu oraz poetom i poetom Częstochowy. Spotkanie poprowadzi Danuta Sułkowska.

LITERACKI WTÓREK PRZY POWROŹNICZEJ – ŚNIADANIE U TIFFANY’EGO

9 września, godz. 18:00

Biblioteka Główna, ul. Powroźnicza 2,
tel. 797 024 013

Cykliczne spotkanie dla dorosłych organizowane w drugi wtorek miesiąca poświęcone literaturze pięknej. Uczestnicy wezmą udział w moderowanej przez bibliotekarza dyskusji poświęconej wybranemu tekstowi literackiemu. Ideą spotkań jest poznanie, przybliżenie lub przypomnienie klasyki literatury polskiej i obcej. Bohaterem inauguracyjnego cyklu spotkania będzie Truman Capote i jego *Śniadanie u Tiffany’ego*.

DZIEŃ PIŁKARZA

10 września, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

Zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat. Dzień Piłkarza upamiętnia zdobycie przez reprezentację Polski złotego medalu na olimpiadzie w 1972 roku. Uczestnicy poznają ciekawostki i zasady związane z tą dyscypliną sportu, wysłuchają opowiadań o piłkarzach oraz wezmą udział w quizach i zabawach plastycznych.

DZIEŃ PIŁKARZA

10 września, godz. 17:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza–Radzikowskiego 29,
tel. 797 301 005

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci do 6. roku życia. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek *Franklin gra w piłkę nożną* Paulette Bourgeois oraz *Mecz o wszystko* Ewy Nowak. Chętni wykonają pracę plastyczną.

JESIENNY DESZCZYK

10 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26,
tel. 12 645 95 27

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 4. roku życia. Uczestnicy, korzystając z różnych materiałów plastycznych i kreatywnych, wykonają kolażową pracę przedstawiającą jesienny krajobraz z parasolką. Poprzez wycinanie, klejenie i zaginanie poszczególnych elementów, a także ozdabianie szlaczkami, uczestnicy będą mieli okazję ćwiczyć małą motorykę. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

WAKACYJNE PRZYJAŹNIE

10 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7,
tel. 12 642 16 43

Zajęcia dla dzieci od 5. roku życia. Uczestnicy spotkania wysłuchają fragmentów pamiętnika Florki o wakacyjnych przyjaźniach i porozmawiają o tym, jak utrzymać takie relacje. Chętni wykonają bransoletki przyjaźni.

MORSKA PRZYGODA

10 września, godz. 17:00

Filia Gotyk (nr 57), ul. ks. J. Meiera 16C,
tel. 505 699 612

Głośne czytanie dla najmłodszych w ramach cyklu spotkań Klubu Słuchającego Malucha. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Pobaw się ze mną* Nicoli Kinnear o przygodach foczki Niusi i psa Bombika. Dzieci poznają ciekawostki z życia fok, chętni wykonają pracę plastyczną – przestrzenną fokę.

ODWAŻNY I PRACOWITY

JAK PSZCZOŁKA

10 września, godz. 17:30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Głośne czytanie dla najmłodszych w ramach spotkań Klubu Słuchającego Malucha. Uczestnicy wysłuchają fragmentu opowieści *Odwagi, pszczołko* Nicoli Kinnear i porozmawiają o przełamywaniu strachu oraz o znaczeniu pszczoły w naszym życiu. Chętni wykonają pracę plastyczną.

PERON LITERACKI ON-LINE

10 września, godz. 18:00

Profil facebookowy „Klub Dziennikarzy Pod Gruszką przy Bibliotece Kraków”

Pełni nowych pomysłów uczestnicy „Peronu literackiego” rozpoczną kolejny cykl warsztatów. Spotkanie poprowadzą moderatorzy spotkań, czyli Jadwiga Malina i Michał Piętniewicz, którzy przeczytają oraz omówią nadesłane prace prozatorskie.

SŁOŃCE KRAKOWA – JAROSŁAW TARNOWSKI

11 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Szpaczła, pędzel, palce – nie narzędzia, nie eksperymenty z technikami, formatami, fakturami są najważniejsze, nawet nie to, co jest przedstawione na płótnach Jarosława Tarnowskiego, „modele” – czyli kamienice i ulice historycznego miasta królów, ale światło. Można zobaczyć tę samą ulicę, ten sam budynek, nawet z tego samego kąta, ale i tak będą wyglądać zupełnie inaczej na różnych obrazach. Wystawa pokazuje znane zakątki Krakowa o różnych porach dnia, w każdą pogodę, we wszystkich porach roku. Zapraszamy do obejrzenia historii, która narodziła się w Krakowie. Na wystawie będzie można zobaczyć, jak każdy obraz powstawał od podstaw i docenić siłę sztuki.

OSIECKA. RODZI SIĘ PTAK – SPOTKANIE Z KAROLINĄ FELBERG

11 września, godz. 18:00

Filia nr 47, os. Dywizjonu 303 nr 1, tel. 12 647 28 85

Spotkanie z Karoliną Felberg wokół jej książki *Osiecka. Rodzi się ptak*. Autorka – redaktorka dzienników Osieckiej – stworzyła biografię absolutną, poznając całą twórczość i wszystkie sekretne zapiski poetki. Rozmowę poprowadzi Agata Passent. Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2024. Spotkanie organizowane w ramach cyklu „Desant w Bibliotece Kraków, czyli spotkania na Dywizjonu”. Zapisy przez formularz dostępny na stronie internetowej Biblioteki Kraków. W ciągu 3 dni roboczych zostanie wysłane potwierdzenie na adres e-mailowy podany w zgłoszeniu.

W IMIĘ MATKI I CÓRKI

11 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór autorski Brygidy Helbig i Justyny Helbig. *W imię matki i córki* to pełna intensywnych emocji, ale i humoru opowieść o barwnej relacji matki i córki, społecznych oczekiwaniach, wyzwaniach życia na emigracji, o przeszłości, którą warto przepracować, aby czerpać z jej skarbów, kreując przyszłość. Spotkanie poprowadzi Gabriela Matuszek-Stec.

ZABAWA W RYTMIE POEZJI –

131. ROCZNICA URODZIN

JULIANA TUWIMA

12 września, godz. 15:00–17:00

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci w wieku od 5 do 7 lat przygotowane z okazji 131. rocznicy urodzin Juliana Tuwima. Uczestnicy wezmą udział w głośnym czytaniu wiersza *Rzepka* i zabawie językowej z wykorzystaniem rymów, metafor i porównań, spróbują także wspólnie stworzyć własny limeryk z rozsypanki. Chętni wykonają obrazkową książeczkę ilustrującą wiersz lub rzepkę z przygotowanych materiałów.

ŻEBY ZDROWE ZĘBY MIEĆ, TRZEBA TYLKO CHIEĆ!

12 września, godz. 17:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Spotkanie Klubu Słuchającego Malucha, czyli głośne czytanie dla dzieci w wieku do 7 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książek: *101 sposobów jak myć zęby* Imogen Foster, *Jadzia Pętka idzie do dentysty* Barbary Supeł, a także *Dentysta, który bał się dzieci* Till The Cat i zastanowią się, czy da się myć zęby, pełzając albo tańcząc balet, oraz jak przebiega wizyta u dentysty, którego naprawdę nie trzeba się bać (bo on sam czasem boi się dzieci!). Chętni wykonają pracę plastyczną i obejrzą książki sensoryczne.

SENIORALIA DZIELNICY IV

14 września, godz. 15:00

Teren obok Dworku Białoprądnickiego, ul. Papiernicza 2

Biblioteka Kraków zaprasza na swoje stoisko przygotowane podczas Senioraliów Dzielnicy IV. Uczestnicy będą mogli wziąć udział w akcji wymiany książek, warsztatach, a także fagimigówkach literackich.

PROJEKTANTKI I PROJEKTANCI – TWORZYM LALKI W STYLU EKO

15 września, godz. 16:00–18:00

Filia Teatralna (nr 55), os. Teatralne 25, tel. 517 377 255

Zajęcia kreatywne dla dzieci. Uczestnicy zaprojektują oraz wykonają stroje dla lalek z worków na śmieci, bibuły i materiałów z recyklingu.

SPOTKANIE Z ARTUREM ANDRUSEM

15 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie z Arturem Andruszem – dziennikarzem, prezenterem, pisarzem, aktorem, artystą kabaretowym, piosenkarzem. Rozmowę na temat ostatnich publikacji artysty poprowadzi Agnieszka Staniszevska-Mól. Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2024. Zapisy przez formularz dostępny na stronie internetowej Biblioteki Kraków. W ciągu 3 dni roboczych zostanie wysłane potwierdzenie na adres e-mailowy podany w zgłoszeniu.

ZANIM SIĘ BABIE LATO ROZSNUJE

16 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Biesiada poetycka. Oprawa muzyczna: Alicja Tarnowska, Robert Marcinkowski, Janusz Ochocki, Tomasz Zubiński. Recytacja poezji: Elżbieta Bukowiec, Marzena Dąbrowa Szatko, Ada Jarosz, Katarzyna Jezierska, Małgorzata Kulisiewicz, Joanna Słodczyńska, Grażyna Potoczek, Anna Zielińska-Brudek, Karol Kowalski, Krzysztof Łojek, Joachim Neander, Andrzej Torbus. Spotkanie poprowadzi Magdalena Węgrzynowicz-Plichta.

DZIEŃ KWIATÓW W DONICZCE

17 września, godz. 15:00–18:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Indywidualne warsztaty plastyczne z bibliotekarzem lub rodzicem wspierające u dzieci małą motorykę. Najmłodsi wykonają własnego kwiatka z papieru, włóczki i guzików w doniczce z papierowego kubka. Zajęciom towarzyszyć będzie wystawa książek związanych z kwiatami, ogrodem i roślinami.

NA JĘZYKACH

17 września, godz. 17:00–18:30

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100, tel. 12 417 22 73

Zajęcia dla dzieci w wieku od 4 do 6 lat z elementami bajkoterapii. Uczestnicy wysłuchają fragmentów bajki, a następnie omówią jej treść z animatorami. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org.

MOJA MROCZNA VANESE – KATE ELIZABETH RUSSELL

17 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki. Uczestnicy porozmawiają na temat książki amerykańskiej pisarki Kate Elizabeth Russell. Omawiana książka to mocna, wstrząsająca i niejednoznaczna opowieść o tym, jak cienka jest granica między tym, co dobre, a tym, co złe, i jak łatwo jest przejąć kontrolę nad czyimś życiem. To także opowieść o toksycznej relacji młodej dziewczyny ze starszym mężczyzną i traumie, z jaką zmaga się ona już jako dorosła kobieta. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SPOTKANIE Z BAJKĄ EDUKACYJNĄ I LOGOPEDYCZNĄ

17 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty bajkoterapii dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat i ich rodziców. Uczestnicy wezmą udział w ćwiczeniach logopedycznych. Zajęcia poprowadzą wolontariusze Fundacji Zacztyani.org.

SPOTKANIE Z MARZANNĄ POMORSKĄ I MACIEJEM KWAŚNIEWSKIM

17 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z autorami albumu *Za co Polacy Kochają Turcję* – Marzanną Pomorską z Katedry Turkologii Instytutu Orientalistyki Uniwersytetu

Jagiellońskiego oraz Maciejem Kwaśniewskim. W albumie znajdziemy wiele zaskakujących, mało znanych lub zupełnie nieznanymi faktów z polsko-tureckiej historii zamieszczonych w 100 hasłach.

WĘDRÓWKA REPORTERA

18 września, godz. 11:00

Filia nr 20, ul. Opolska 37, tel. 797 301 026

Dyskusja czytelnicza na temat eseju Ryszarda Kapuścińskiego *Spacer poranny*.

CZYTANIE NA LEŚNEJ POLANIE

18 września, godz. 17:00

Filia nr 48, os. Bohaterów Września 26, tel. 12 645 95 27

Zajęcia dla dzieci od 6. roku życia. Uczestnicy poznają różnorodność lasów na świecie, leśne zwierzęta oraz ich zwyczaje. Dowiedzą się, jak ważne są lasy, jak się w nich zachować, jak je chronić. Dzieci wysłuchają historii o lesie, wezmą udział w zabawach tematycznych i wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 48.

SERCEM SZEPTANE – DEBIUTANCKI WIECZOREK POETYCKI ANNY KOCZWARY

18 września, godz. 17:00–19:00

Filia nr 53, os. Stalowe 12, tel. 12 644 23 52

Wieczorek poetycki debutującej nowohuckiej poetki – Anny Koczwary. Gościnnie w spotkaniu uczestniczyć będzie również autor zbioru *Ćwiczenia na długich czasach* – Adrian Korlacki. W kameralnej atmosferze uczestnicy zanurzą się w świat poezji i odkrywają to, co ukrywa się między wersami codzienności.

CÓRECZKA

18 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Prezentacja książki Elżbiety Wojnarowskiej. Punktem wyjścia do napisania książki pt. *Córeczka* była, oprócz historii różnych osób, także historia opowiedziana przez Françoise Sagan w jej autobiograficznej książce *Witaj, smutku*, na podstawie której powstał również film. Prowadzenie prof. dr hab. Anna Nasiłowska.

CHARAKTERNA KOBIETA

19 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Wieczór wspomnień o Irenie Wollen – reżyserce telewizyjnej, filmowej i teatralnej. W spotkaniu wezmą udział współpracownicy z Telewizji Kraków na Krzemionkach i aktorzy scen krakowskich. Spotkanie poprowadzi Regina Cyganik.

(Z)RĘCZNIE

20 września, godz. 9:15–13:45

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Cykliczne spotkanie dla osób zainteresowanych poznawaniem różnych technik prac ręcznych – dzierganiem na drutach, szydełkowaniem, frywolitką lub haftem. W luźnej i niezobowiązującej atmosferze wzajemnej współpracy uczestnicy o zróżnicowanym poziomie umiejętności wymieniają się doświadczeniem, prezentują swoje prace, omawiają nowe wlotki i projekty.

BIBLIOTEKA – TO LUBIĘ! – SOBOTA NA ZWIERZYŃCU

20 września, godz. 10:00–13:30

Filia nr 25, ul. J. Fałata 2, tel. 797 301 002

Sobotnie wydarzenie, podczas którego nastąpi oficjalne wręczenie nagród w konkursie plastycznym *Biblioteka – to lubię!* W programie znajdą się różne atrakcje: warsztaty plastyczne, zabawy dla dzieci, akcja wymiany puzzli.

ZAJRZYSZ DO HUTY: ZAJRZYSZ DO 1979 ROKU

20 września, godz. 11:00–13:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Zabawa dla rodzin z dziećmi powyżej 6. roku życia. Zapraszamy na podróż w czasie. Cofniemy się do pierwszego roku działalności biblioteki na osiedlu Tysiąclecia. Uczestnicy zobaczą, jak wypożyczano książki w 1979 roku. Zapracowana bibliotekarka poprosi o pomoc w kilku sprawunkach. Przed drużynami stanie szereg zadań, podczas których dowiedzą się, jakimi pojazdami jeździło się 46 lat temu, jakie dobranocki dzieci oglądały wtedy w telewizji oraz jakie słodycze można było znaleźć na sklepowych półkach. Grę można rozpocząć w przedziale czasowym między godz. 11:00 a 13:00. Liczba miejsc ograniczona. Zapisy osobiste, mailowe lub telefoniczne w Filii nr 49. Zabawa realizowana w ramach akcji „Zajrzyj do Huty”.

SPACER ŚLADAMI NOWOHUCKICH HERSTORI

20 września, godz. 16:00

Filia Teatralna (nr 55), os. Teatralne 25, tel. 517 377 255

Spacer śladami nowohuckich herstorii. Wraz z Katarzyną Kobylarczyk – autorką książki *Kobiety Nowej Huty. Cegły, perły i petardy* – wyruszymy szlakiem przodowniczek pracy, malarek, architektek, artystek, lekarek, położnych, ekspedientek, kucharek i oczywiście hutniczek – kobiet, bez których ta dzielnica nie byłaby taka, jaka jest. Przypomnimy postaci m.in. Marty Ingarden, Jadwigi Beaupré czy Krystyny Skuszan-ki. Zastanowimy się, też jak wyglądało życie zwykłych ludzi. Liczba miejsc ograniczona. Zapisy telefoniczne tel. 517 377 255. Spotkanie realizowane w ramach akcji „Zajrzyj do Huty”.

SPOTKANIA BIEŃCZYCKIE

21 września, godz. 14:00–19:00

Teren zielony przy Młodzieżowym Domu Kultury im. Janusza Korczaka w Krakowie, os. Kalinowe 18.

Biblioteka Kraków zaprasza na warsztaty plastyczne, podczas których wykonane zostaną kolorowe zakładki do książek. Będzie można również przygotować ekologiczny worko-plecak na książki z motywami literackimi, a także rozwiązać zagadki literackie oraz wziąć udział w akcji wymiany książek.

KONRAD SWINARSKI AD MEMORIAM

22 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie z Krzysztofem Miklaszewskim połączone z pokazem filmu dokumentalnego *Lot*. Wydarzenie przygotowane z okazji 50. rocznicy śmierci bohatera filmu. Jest to pierwszy i jedyny

dokument o całości dzieła teatralnego Konrada Swinarskiego.

KOSMICZNE GRANIE

23 września, godz. 15:00–18:00

Filia Kosmos (nr 58), ul. Borkowska 25, tel. 789 449 901

Rozgrywki gier planszowych. Na spotkaniu uczestnicy poznają kooperacyjną grę kafelkową *Dorfromantik*, która zdobyła prestiżową nagrodę Spiel des Jahres w 2023 roku (liczba graczy 1–6, wiek 7+). Gracze będą wspólnie tworzyć krajobraz, starając się realizować zadania powierzone przez mieszkańców wioski.

WSZYSTKO JEST NASZYM WYBOREM

23 września, godz. 18:00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”, ul. Szczepańska 1, tel. 512 455 260

Spotkanie autorskie z Marleną Zynger połączone z prezentacją tomu poetyckiego *O! Nie!* Marlena Zynger (wł. Ewa Bartkowiak) – poetka, dziennikarka, redaktorka naczelna kwartalnika literacko-kulturalnego „LiryDram”. Autorka sześciu tomów poetyckich oraz wielu publikacji w pismach literackich w Polsce i za granicą, jak również scenariuszy do spektakli i widowisk. Prowadzenie: Anna Pituch-Noworolska. Spotkanie literackie przygotowane przez Krakowski Oddział Związku Literatów Polskich.

SPOTKANIE Z BAJKĄ – ZAJĘCIA Z BAJKOTERAPII

24 września, godz. 17:00

Filia nr 16, ul. W. Eljasza-Radzikowskiego 29, tel. 797 301 005

Zajęcia z elementami bajkoterapii dla dzieci w wieku od 4 do 8 lat i ich rodziców. Uczestnicy wysłuchają bajki, a następnie omówią jej treść z prowadzącymi. Spotkanie poprowadzi bajkoedukator z Fundacji Zacztyani.org w ramach programu „Bajkoedukacja – Zacztyana Placówka”. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 16.

LEŚNE SMAKOŁYKI

24 września, godz. 17:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Spotkanie dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Dwa dla mnie, jeden dla ciebie* Jörga Mühle i poznają przygodę dwójki przyjaciół, którzy nie mogli dojść do porozumienia w sprawie równego podziału zebranych smakołyków, wezmą udział w zabawach, a następnie wykonają prace plastyczne inspirowane poznaną historią.

TEKTUROWY ORGANIZER

24 września, godz. 17:00

Filia nr 52, os. Na Stoku 1, tel. 505 299 818

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Uczestnicy wykonają z tekturowych rolek organizer na biurko. Wykonane prace będzie można zabrać do domu. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 52.

POŻEGNANIE LATA

24 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dorosłych, os. Zgody 7, tel. 12 644 40 72

Zajęcie manualne dla seniorów. Uczestnicy z suszonych kwiatów zebranych z pól i łąk wykonają zakładki do książek.

PIERWSZY DZIEŃ JESIENI

24 września, godz. 17:30

Filia nr 14, ul. Ugorek 14, tel. 12 417 17 15

Zajęcia plastyczne dla dzieci od 6. roku życia. Uczestnicy, korzystając z różnych materiałów plastycznych i kreatywnych, wykonają jesien-ny wieniec.

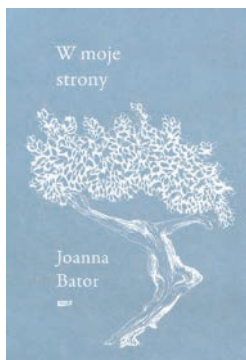
W MOJE STRONY – SPOTKANIE

Z JOANNĄ BATOR

24 września, godz. 18:00

Filia nr 47, os. Dywizjonu 303 nr 1, tel. 12 647 28 85

Spotkanie z Joanną Bator na temat jej najnowszej książki *W moje strony*. Trzy wyprawy w stronę wyobraźni, współczucia i troski. Książka to swoisty przewodnik po twórczości, w którym autorka zdradza kulisy swojego warsztatu, opowiada o tym, jak zrodziły się pomysły na fabuły, które przyniosły jej popularność i nagrody nie tylko w Polsce, ale i za granicą. Spotkanie poprowadzi Marcin Wilk. Wydarzenie finansowane ze środków Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa, edycja 2024. Spotkanie organizowane w ramach cyklu „Desant w Bibliotece Kraków, czyli spotkania na Dywizjonu”. Zapisy przez formularz dostępny na stronie internetowej Biblioteki Kraków. W ciągu 3 dni roboczych zostanie wysłane potwierdzenie na adres e-mailowy podany w zgłoszeniu.

WSZYSTKO, CO LATA

25 września, godz. 10:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat. Uczestnicy, oglądając prezentację multimedialną, poznają działanie maszyn latających: samolotu, balonu, helikoptera, rakiety czy drona. Dowiedzą się również, jakie są inne sposoby na latanie. Chętni wykonają własną raketę.

SPOTKANIE AUTORSKIE Z WIESŁAWEM DRABIKIEM

25 września, godz. 10:00

Filia nr 15, ul. Dobrego Pasterza 100, tel. 12 417 22 73

Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem – mistrzem wierszowanych bajeczek dla młodszych i starszych. Uczestnicy spotkania będą mieli okazję zapytać autora, skąd czerpie pomysły i czym się inspirował przy pisaniu swoich książek. Spotkanie dla dzieci od 7. do 10. roku życia realizowane we współpracy z Antykwariatem Nowy Wspaniały Świat.

ORIGAMI, ŻURAWIE I KWIAT WIŚNI – ODKRYWANIE JAPONII

25 września, godz. 15:00

Filia nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618 91 81

Warsztaty edukacyjno-plastyczne dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat inspirowane książką

Banzai. Japonia dla dociekliwych Zofii Fabjanowskiej-Micyk. Uczestnicy poznają ciekawostki dotyczące kultury Japonii, wykonają papierowe sushi i laleczkę kokeshi w kimonie lub kolażowy obrazek przedstawiający górę Fuji.

ZWIERZĘTA W SŁUŻBIE LOTNICZEJ

25 września, godz. 17:00

Filia nr 42, ul. Agatowa 33, tel. 797 024 015

Kolejne spotkanie edukacyjne w cyklu „Biblioteczny terminal” organizowane w ramach współpracy z Centrum Edukacji Lotniczej Kraków Airport. Tym razem tematem przewodnim będą zwierzęta pracujące na lotnisku. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 42.

Krakowska
Książka
Miesiąca

SPOTKANIE Z LAUREATEM NAGRODY KRAKOWSKA KSIĄŻKA MIESIĄCA

25 września, godz. 18:00

Filia nr 21, Czytelnia naukowa, ul. Królewska 59, tel. 797 301 022

Spotkanie z Tomaszem Pindlem – laureatem nagrody Krakowska Książka Miesiąca. Wręczenie nagrody za książkę *Śmierć i inni święci. Ameryka łacińska i jej wierzenia*. Od wydawcy: „Za sprawą *Śmierci i innych świętych* czytelnik trafi najpierw na Kubę, do wyznawców pochodzącej z Afryki santerii, potem do Meksyku, gdzie w latach kryzysu rozkwitały kultury świętych nieuznawanych, a czasem wręcz zwalczanych przez katolicki Kościół, następnie w peruwiańskie Andy, gdzie ludzie skutecznie leczą się metodami odziedziczonymi po przodkach, a na końcu do Buenos Aires, czyli miasta oferującego szeroki wachlarz kultów, i na argentyńsko-paragwajskie pogranicze, na którym religijne wpływy europejskie łączą się z rdzennymi wierzeniami Guaranów”. Rozmowę poprowadzi Łukasz Wojtusik.

SPOTKANIE Z BAJKĄ TERAPEUTYCZNĄ – NA JĘZYKACH

26 września, godz. 17:00

Filia nr 8, ul. J. Brodowicza 1, tel. 12 412 49 55

Zajęcia z bajkoterapii dla dzieci w wieku do 5 lat i ich rodziców prowadzone przez wolontariuszy Fundacji Zacztytani.org. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Na językach zwierząt* Anny Skiby, a następnie wezmą udział w zabawach i ćwiczeniach logopedycznych. Chętni wykonają pracę plastyczną. Zapisy mailowe lub telefoniczne w Filii nr 8.

KSIAŻKA – KTO ZA NIĄ STOI?

26 września, godz. 17:00

Filia nr 11, ul. W. Bosaków 11, tel. 12 411 96 03

Warsztaty dla dzieci przygotowane na podstawie książki Stéfanie Vernet *Książka. Kto za tym stoi?* Uczestnicy dowiedzą się, jaką drogę musi przebyć książka, począwszy od pomysłu autora aż do momentu, kiedy trafi do rąk czytelnika. Porozmawiają, ile osób, oprócz autora, pracuje nad książką i jakie są ich zadania, obejrzą różne

rodzaje książek oraz wykonają drewniane zakładki do książki z ozdobnym frędzlem.

GALA KRZYŻÓWKI LITERACKIEJ

27 września, godz. 11:00

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Gala wręczenia nagród laureatom „Dębnickiej krzyżówki literackiej”.

PODGÓRSKIE DNI OTWARTYCH DRZWI

27 września, godz. 12:00

Biblioteka Główna, Informatorium, ul. Powroźnicza 2, tel. 797 024 025

Oprowadzanie po dworku Beaty Matejkówny – siedzibie Biblioteki Głównej Biblioteki Kraków. Uczestnicy spotkania zapoznają się z historią oraz architekturą budynku, obejrzą stałą wystawę fotografii prezentującą dawne Dębniki. Odwiedzą ogród, Gabinet Sławomira Mrożka oraz Gabinet Jerzego Pomianowskiego.

IDZIE JESIEŃ...

29 września, godz. 17:00

Filia nr 49, os. Tysiąclecia 42, tel. 12 263 44 86

Warsztaty dla dzieci w wieku od 6 do 12 lat. Uczestnicy poznają metodę plastyczną *quil-ling* – wyklejania wzorów zwijanymi paseczkami kolorowego papieru, za pomocą której wykonają jesienne drzewo, suknię Pani Jesieni lub jesienne liście.

KRAWATY NA DZIEŃ CHŁOPAKA

29 września, godz. 17:00

Filia nr 56, Oddział dla dzieci, os. Zgody 7, tel. 12 642 16 43

Warsztaty origami dla dzieci powyżej 7. roku życia. Uczestnicy wykonają krawaty, pudełeczka i inne niespodzianki na Dzień Chłopaka.

CO DAJE NAM GŁOŚNE CZYTANIE?

30 września, godz. 17:00

Filia nr 7, al. Pokoju 33, tel. 12 414 26 01

W Ogólnopolskim Dniu Głośnego Czytania mającym na celu promowanie czytania książek na głos, zwłaszcza wśród najmłodszych oraz płynących z tej aktywności, dzieci wysłuchają fragmentów znanej i lubianej literatury dziecięcej. Chętni zilustrują poznane historie.

KRZEPCIEŻ SIE

18.08–10.10.2025

MOC ŻYCZEŃ

konkurs literacko-plastyczny

- dla dzieci od 7. roku życia
- dla młodzieży do 19. roku życia

Przygotuj własnoręcznie kartkę pocztową z motywami ludowymi zaczerpniętymi z małopolskich tradycji oraz z życzeniami napisanymi w gwarze małopolskiej.

Dostarcz kartkę do dowolnej filii Biblioteki Kraków lub wyślij ją pocztą.

Wyjątkowe nagrody czekają.

BIBLIOTEKA KRAKÓW • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA